

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Aarskrift

af

fra

Sorø Skole og Opdragelsesanstalt

for

Skoleaaret 1912—13.

- INDHOLD: 1. Sorø Akademis Brand Natten mellem 10. og 11. Juni 1813. Ved F. C. Matthiessen.
2. Efterretninger om Skolen og Opdragelsesanstalten. Ved H. Raaschou-Nielsen.
-

Sorø.
F. Häuser.
1913.

Aarskrift

fra

Sorø Skole og Opdragelsesanstalt

for

Skoleaaret 1912—13.

- INDHOLD: 1. Sorø Akademis Brand Natten mellem 10. og 11. Juni 1813. Ved F. C. Matthiessen.
2. Efterretninger om Skolen og Opdragelsesanstalten. Ved H. Raaschou-Nielsen.

Sorø.
F. Häuser.
1913.

Sorø akademis brand
natten mellem 10. og 11. juni 1813.

Efter brandforhørene kortelig beskrevet

af

F. C. Matthiessen.

Det i 1813 afbrændte »akademi«, Christian den sjettes, var opført i tiden mellem 1740 og 47 af den berømte bygmester Lauritz de Thura. Det var bygget i samme stil som de to endnu bevarede pavilloner og var ret forskelligt fra den bygning, vi kender. Ikke så meget enda sét fra søen. Thi det lå på samme plads, facaden havde samme længde, fløjene samme fremspring mod syd. Blot var det lavere, havde kun stue, første sal og kvist,*) og med den gullige puds og det røde, knækkede tag virkede det varmere end den nuværende hvide, noget kolde bygning med det lave, mørke tag.

Men sét fra øst og især fra vest har dets fløje virket ret imponerende med store facader delt på midten af et i puds fremstående parti med frontespice.

Løvrigt havde alle tre fløje samme bredde som den nuværende bygning. Denne er da også opført på den brændtes grundvolde og med de samme omrids, kun således at sidefløjene ikke er ført hen til kirken men afskærne, så deres fremspring fra midterfløjen mod nord ikke er længere end fremspringet mod syd.

*) Der synes at have været en lav kælder, men kun under den søndre ende af østfløjen.

Langs fløjenes mod fratergården vendende sider og langs kirken løb munkegangen. Indenfor den lå fratergården som en lukket gård. Den var mindre, end vi tænker os det, kun 48 alen på hver led, idet munkegangen tog 8 alen bort langs hver af den nuværende fratergårds fire sider.

Efter Thuras tegninger i Vitruvius, der udkom 1749, og hvilke tegninger altså rimeligvis er fra tiden før bygningens fuldførelse, sér det ud som om østfløjen helt op igennem var 8 alen bredere end de andre fløje, så at munkegangen her var indbygget i og en del af stueetagen, medens den på kirkesiden og langs vest- og midterfløjen lå udenfor hovedbygningen og var dækket af et halvtag omtrent i højde med det nederste af 1. salsetagen.

Dette stemmer imidlertid ikke med beskrivelsen i brandforhørene af 1813. Af disse fremgår det nemlig, at munkegangen langs alle hovedbygningens tre fløje var forsynet med overbygning. Denne må da for vest- og midterfløjens vedkommende være tilføjet senere (efter 1749). Den bestod ikke som ved østfløjen i at hovedbygningen bredte sig ud over munkegangen, men der var ovenpå denne bygget én, hovedbygningen påklistret,*) udbygning af let materiale, hvis tagværk muligvis nåede så højt op, at det blev en slags forlængelse af hovedtaget.**)

*) En sådan udbygning er at sé både ved Ingemannshus' østre og Molbechshus' vestre ende.

**) Jomfru Sundbys vidneudsagn: „og gik ind i mit eget kammer, som vendte ud til fratergården og er ovenover munkegangen og under den fra hovedbygningens mur udbyggede lude, hvis tagværk løb i lige flugt med tag-

Fløjene var sammenbyggede med kirken således, at vestfløjen indtil 1. sals højde støttede sig til søndre sideskib, medens østfløjen var bygget hen over gravkapellerne og indtil tagskægget sammenbygget med søndre korsarms sydgavl.

I kirkens vestende var der foruden hovedindgangen gennem våbenhuset, der var bygget ud mod vest fra den vestlige ende af nordre sideskib, en dør i vestenden af søndre sideskib lige ved det sted, hvor vindeltrappen fører op til sideskibets hvælvinger. Ad denne dør og ad én i søndre sideskibs tredie hvælvinges sydmur kunde man komme udefra ind i munkegangen i hjørnet mellem kirken og vestfløjen. En dør i søndre sideskibs østligste hvælvinges sydmur førte fra kirken til munkegangen i hjørnet mellem kirken og østfløjen. Og endelig førte en dør, der endnu findes i søndre korsarms sydgavl ved øvre ende af munketrappen, ind til 1. sal af østfløjen og satte dennes korridor (kirkegangen) i forbindelse med kirken.*)

værket af hovedbygningens loft langs med gangen på loftet, som i bygningens søndre fløj går udenfor de på loftet afdelte kamre.

Fru Stemann fremhæver i sit udsagn om pulterkammeret og væverstuen, som lå i samme udbygning, som noget særlig bemærkelsesværdigt, at de ligesom de andre påstødende værelser har „gipsede lofter og kalkede vægge“.

*) Den endnu levende fru Sérene d'Acquèria, datter af Stemanns ældste datter og Otto Peter Rosenørn, har fortalt mig, at moderen har vist hende døraabningen og fortalt, at den vej gik hun og søsteren hver søndag til kirke for at spille orgel.

Udefra var adgangen til hovedbygningen ad en hoveddør midt på østfløjen (fra skolegården), én midt på vestfløjen (ud mod den nuværende rektorgård) og to mindre døre i vestfløjen et stykke nord og syd for hoveddøren. Op til disse fire døre førte stentrapper magen til dem, der endnu ses ved pavillonerne. Fra midterfløjen var der ingen udgang til det fri.

Bygningen var i 1813 kun delvis benyttet. Jeg har mærket værelserne på den hosføjede tegning med bogstaver og skal med henvisning til disse fremsætte det resultat, hvortil jeg ved en omhyggelig gennemgang af brandforhørene og rådførelse med akademiets arkitekt, F. C. C. Hansen, er kommet m. h. t. de enkelte rums anvendelse paa det skæbnesvangre tidspunkt.

Stueetagen: a. Stemanns kontorer og arkiver. b. Bolig for gårdskarl Mads Jensen og kone. c. Friholig for madam Reeberg, enke efter forvalter R.

Første sal: d. Bibliotheket. e.—l. Stemanns private lejlighed (e. Oplagssted for skættet hør og hamp. f. Stemanns private kontor. g. Dagligstue. h. Sovekammer. i., j. selskabssale. k. Det grønne kabinet. l. De voksne døtres værelse). m. Instrumentsalen. n. De gamle elevkamre. o. Kontorpersonalets værelser. p. Væverstue. q. Pulterkammer. r. Jomfru Lundbys værelse. s. Fadebur. t. Køkken. u. Pigekammer. v. Jægerens værelse. x. Væverens værelse.

1. Den vestlige hovedtrappe fra stue til 1. sal.

2. Den østlige hovedtrappe fra stue til 1. sal og videre forlænget op til loftsetagen.

3. Køkkentrappen.

Stemanns lejlighed lå altså herskabeligt i midter- og vestfløjens beletage. Det var statelige rum, og højt var der til loftet. Let og bekvem var adgangen til alle tilhørsrummene, der lå i udbygningen mod fratergården kun skilt fra lejligheden ved den gennem hele etagen løbende hovedgang. Af den øvrige del af bygningen var egentlig kun biblioteket og kontorerne i vestfløjen samt madam Reebergs værelser i østfløjen i brug. Østfløjens 1. sal, de gamle elevkamre, var delvis fyldte med inventariesager, kornvarer og gæstesenge. Enkelte brugtes, når det kneb, til arrester. De store sale i stueetagen stod tomme, og her må det have været, at klubben fik lov til at holde bal, når den, som Harhoff siger, dansede i »salene på akademiet«.

Loftsetagen var nogle steder frit rum ligefra 1. sals loft til tagryggen. Men der var talrige loftskamre, indrettede uden system, rimeligvis opførte efterhånden som man fik brug for dem og sikkert af meget let materiale. De fandtes både i østfløjens nordlige og sydlige ende, gennem hele midterfløjen og vistnok også i en del af vestfløjen. Over dem var der et øvre loftsrum.

I østfløjens nordre loftskamre var der dels oplag af bly, dels inventariesager og skrammel. Dens søndre loftskamre samt kamrene i midterfløjens østlige halvdel havde jægerkorpset i brug til våben- og munderingssager. Den øvrige del af loftet i

midterfløjen samt over vestfløjen var til Stemanns private brug. Her var bl. a. kulrum.

Efter materialskriver Kretzchmers vidneudsagn var der på den fri del af loftet »hverken hø, halm, hør, hamp eller andre let ildfængende ting, men der fandtes blot hist og hér nogle trævarer (!) og enkelte inventariesager. Desuden stod også hér jægerkorpsets voltigérhest«.

Når så tilføjes, at apothekeren havde tilladelse til på nedre og øvre loft over østfløjen at brede urter ud til tørring,*) vil det ses, at loftsetagen var »velbenyttet« og godt opfyldt af alskens brandfarligt skrammel.

Den 10. juni 1813 var Stemann med frue, to yngste døtre og deres lærerinde, jomfru Sundby, kommet hjem kl. 10 fra en spadsererekørsel. Vejret var stille, luften ren, siger Stemann. Efter hjemkomsten gik han ind paa sit kontor og satte sig til at arbejde til kl. 11. På dette tidspunkt gik han til ro. Fru Stemann og jomfru Sundby havde siddet i dagligstuen, men nu brød også jomfruen op, gik over i sit værelse og snart efter iseng. Fru Stemann gik derimod over i pulterkammeret og væverstuen for at sige en husmandskone fra Haugerup, der hjalp med ved vævningen og overnattede i væverstuen, besked om næ-

*) Forvalteren Ole Høyer, der tillige er bygningsinspektør, udsiger: „han havde anvist apotheker Glahn det øverste og underste loft i østre fløj til at tørre urter på, og har vel hørt, men ikke selv sét, at han har benyttet dem dertil“.

ste dags arbejde og gik dernæst og puslede med et og andet, så kl. blev 12, før hun kom iseng.

Henne i midterfløjens østligste værelse var frøknerne Stemann gået tilro kl. 11, men den ene af dem kunde ikke falde isøvn og lå vågen til kl. 11 $\frac{1}{2}$.

Af kontorpersonalet var Harhoff og et par andre gået tidlig tilsengs. Efterhånden kom de andre hjem, den sidste kl. 11 $\frac{1}{2}$, og én af dem kunde for tandpine ikke falde isøvn, men lå vågen til henad 12.

Nede i stueetagen sov gårdskarlen Mads Jensen sødelig, endnu inden hans gamle kone var færdig med at pusle om og »gøre ved sit dårlige ben«.

I den stille, lyse sommernat er det vægteren Corfitz, der skal våge og vogte ild og lys. Corfitz var ikke afholdsmand, for det første kendte man dengang ikke afholdsforeninger, og for det andet lader det til, at afhold fra spiritus var hans natur imod. Han påstår, at han den nat hverken drak spiritus eller sov, at han råbte både 12 og 1 i fratergården. Men han mærkede intet usædvanligt. Han er en jordbunden natur, løfter ikke sit blik mod det høje og forlader akademiet, mens det brænder lystigt i østfløjens tag. Heldigvis fór på dette tidspunkt, ved 1 tiden, jomfru Sundby, henne i sit kammer i hjørnet mellem vest- og midterfløj, op at søvnen »ved at høre tagstenene rasle ned og mærkede straks en lugt som af brændt harpix, ligesom (hun) og troede at sé lysning i fratergården«. Hun var strax klar på, at det måtte være lynnedslag. Rask sprang hun op og løb uden at give sig tid til

at tage klæder på forbi fadebur og køkken til pigernes kammer. Her fik hun nøglen til Stemmanns lejlighed og ilede til soveværelset for at vække dem. Herom siger Stemann: »Omtrent Kl. 1 blev jeg vækket af jomfru Sundby, som tog mig i armen, idet hun med en stemme, der røbede megen forskrækkelse, bad mig, kone og børn at stå op sigende: »Lynilden er slaget ned, det kan ses heroppe fra taget«. Jeg raabte: »Skaf mig lys«, og hun løb i det samme«.

Fra soveværelset styrtede jomfru Sundby gennem salene og det grønne kabinet til frøknerne Stemmanns værelse. Disse var begge vågnede kort før jomfruens komme ved at høre støj på loftet over deres hoved. Lygten, der hang i loftet, klirrede. De troede, det var morgen, og at jægerne rumsterede i depotet ovenpå. Da støjen blev voldsommere, mente de, at det var torden, og de begyndte at klæde sig på. I det samme var det så, at jomfru Sundby kom. Frøknerne fik kastet en kjole om hende, og de løb alle tre ud på hovedgangen for at vække kontorbetjentene, der boede lige overfor. Disse lå indtil da og sov trygt, og det uagtet tagstenene dengang raslede ned, og tagværket over dem brændte i lys lue. Frøknerne og jomfruen løb derefter tilbage til Stemmanns soveværelse for at påskynde deres påklædning. Stemann selv var ikke kommet længere end til underbenklæderne, for han havde ikke forstået, at ilden var i selve bygningen. Nu fik han fart på. Jomfru Sundby sendtes med de to yngste børn ned i byen til den gamle geheimeråd.

Og dermed er hun ude af sagaen. Hendes konduite reddede de mange mennesker fra at brændes inde. Stemann siger herom: »Jomfru Sundbys omhyggelighed med at vække alle husets, dog langt adspiltet liggende folk, have sikkert mine kontorbetjente og sandsynligvis flere af os at takke for vort livs frelse«.

De nu følgende 15 minutter er al den tid, der levnes beboerne til at redde i, og enda er de indskrænkede til Stemanns lejlighed i vestfløjen og kontorlokalerne. Alt det andet var strax ompændt af luerne. I kontorbetjentenes og frøknernes værelser styrtede loftet ned nogle minutter efter at beboerne var kommet ud.

Harhoff og de øvrige kontorbetjente ilede strax til kontorerne og reddede der, hvad de kunde overkomme. Da loftet styrtede ned i de to nordligste af de med a mærkede værelser, lukkede de døren derindtil og fortsatte med redning af arkivsager i det sydlige rum. Snart styrtede også loftet ned her, og de fik lige tid til at redde sig ved at springe ud gennem vinduet.

Da Stemann havde fået sin kone afsted, efter at hun havde søgt at redde noget sølvtøj, under hvilke bestræbelser hun faldt og slog sig slemt, fortsatte han nogen tid redningsarbejdet fra sit private kontor med hjælp af døtrene og pigerne. Endelig kom landinspektør Voigt og legationsråd Kønnemann tilhjelpe og senere enkelte andre. Men det var meget lidt de fik ud, ilden nåede trapperummet, og Stemann beordrede alle til at forlade bygningen.

Der var da forløbet henved 20 minutter fra det øjeblik, jomfru Sundby vågnede.*)

Da alle måtte forlade hovedbygningen var den udefra kommende hjælp allerede igang med at sikre kirken**).

*) Man sér ved en saadan lejlighed, hvilken forskel på folk der er i henseende til moralsk mod og konduite. Husmandskonen fra Haugerup, der sov i væverstuen ikke langt fra jomfru Sundbys værelse vågnede omtrent samtidig med denne. Men medens jomfruen resolut, uden at at tænke på sig selv, uden at tage noget som helst på sig, ilte afsted for efter en fornuftig plan at vække de andre beboere, stod konen ganske rådløs og „rystede over hele sit legeme af angst“, fik så endelig samlet alle sine klæder og løb afsted for først at standse nede på kirketrappen, hvor hun klædte sig på.

Pigen Sidse Marie løb afsted med sin kiste og nåede også at få reddet den men tænkte heller ikke på andet. Af de to andre piger, kaldte kammerjomfruen strax på jægeren og væveren og skyndte sig så ind i lejligheden for at redde. Kokkepigen betænkte sig men fulgte senere kammerjomfruens eksempel.

Det pudsigste tilfælde er dog følgende: Daglejer Jens Post's kone, Kirsten Andersdatter, boede udenfor akademiet, hvor hun gik tilhånde i køkkenet. Da hun blev vækket af alarmtrommen, løb hun sporenstregs til akademiet, opad køkkentrappen og reddede i sidste øjeblik „sine træsko, som stode ude i gangen i 2. etage i vestre længe udenfor køkkenet“. Så havde hun reddet sit og var tilfreds.

**) I kirken var krudtmagasin for jægerkorpset. Overjæger Svendsen forklarer: „Da jæger Erik Johansen løb forbi ham (på et tidspunkt, da hele hovedbygningen stod i lue, da hestene var flyttede ud af staldene, og efter at han forgæves havde forsøgt at trænge først gennem den vestlige hovedindgang og derpå gennem den østlige op til munderingskamrene) gav han ordre til at besørge krudtet ud af kirken (!), hvilket han og Christian Hyllepup også besørgede, hvorefter krudtet blev bragt ud på marken og vagt beordret derved.

Tildels under Stemanns personlige ledelse blev forsvaret ført fra søndre sideskibs hvælvinger og fra munkegangen langs dette. Det var særlig de to steder, hvor hovedbygningens gavle stødte til, det gjaldt om at beskytte, og det var da især ved gavlenes nedstyrtning øjeblikkene var kritiske. Det synes som om der hér er blevet gjort et meget energisk arbejde. Og det lykkedes. Men da man rejste hovedbygningen igen, undgik man klogelig at bygge den sammen med det uerstattelige, gamle mindesmærke.

At der reddedes så lidt er forståeligt nok, når man betænker hvor kort tid, der var til redningsarbejdet. Om væsentlige dele af det kostbare bibliotek med sin rige skat af håndskrifter og med såmange uerstattelige kilder til klosterets og akademiets tidligere historie kunde være reddet, er vel tvivlsomt. Der blev aldeles intet forsøg gjort derpå. Men der kom også kun ringe hjælp fra de omboende og fra byen. Højest en 6—7 mennesker mødte på hovedbygningen enda på et altfor sent tidspunkt, medens de forskellige funktionærboliger var oversvømmede af reddende, der havde tømt dem for alt flytteligt, før redning på hovedbygningen var forsøgt endsige umulig. — At den almindelige respekt for Stemann, der måske for mange var blevet til en slags angst eller skyhed, kunde have holdt én og anden borte fra hans umiddelbare nærhed er muligt og antydes af Harhoff. Denne skriver om det indtryk, som dette forhold gjorde på Stemann: »Kammerherren sagde mig, at Ildens skrækelige Hurtig-

hed vel frappede ham meget, men at samme dog ikke betog ham hans Forfatning, hvorimod den Omstændighed, at sletingen „Folk kom til ham foruden mod Slutningen Voigt og Kønemann, satte ham i en overordentlig slet Stemning, hvilket og synes meget rimeligt«.

Når er ilden opslået? Når er den brudt frem med røg og lue gennem taget?

Herom oplyser brandforhørene følgende:

Kl. 5 har overjægerne Svendsen, Nielsen og Boch visiteret i munderingskamrene i øst- og midterfløjens loftetage og mærkede da hverken folk, røg eller nogen sveden lugt. Ingen af dem havde tobakspiber med sig og endnu mindre tændte tobakspiber. De opholdt sig efter at have visiteret en halv time på loftet og morede sig med at voltigere (Kretzchmers vidneudsagn om voltigerhesten).

Apothekerdreng Bech og karlen Niels Olsen hos apotheker Glahn har kl. 8 og den sidste enda så sent som kl. 9 $\frac{1}{2}$ været på loftet over østfløjen og spredt urter dér og på det over loftskamrene værende øverste loft. De har arbejdet netop på det sted, hvor ilden brød frem. De mærker ikke »den mindste usædvanlige lysning noget sted på eller ved lofterne og endnu mindre ild, røg eller sveden lugt«.

Vi maa derfor gå ud fra, at ilden er opstaaet efter kl. 9 $\frac{1}{2}$.

Det sikreste vidnesbyrd om, når den er brudt frem med røg og lue, har vi fra feltpostestafet Andreas Jensen. Han forklarer, at »da han d. 11.

om morgenen kl. henimod 1 kom til Fjenneslev bom, så han en tyk røg stige op i luften omtrent ved sorøkanten, hvorfor han lod hesten løbe dygtigt til, så at han red den sidste mil i omtrent et kvartér, og da han kom til Slaglille, $\frac{1}{2}$ mil fra Sorø, så han den klare lue, ildgnister og stærk røg. Ved Sorø kro (Albertistøtten) raable han brand, og saasart han kom ind af porten, lagde han posttasken fra sig, red gennem byen og raable brand«.

Feltpostexpeditør Johannes Lund forklarer, »at d. 11. om morgenen, da kl. efter deponentens ur var $1\frac{1}{4}$ og efter byens ur 1, kom en feltpostestafet fra Ringsted. Denne estafet råbte brand ved byens port, kastede sækken og red derpå op ad gaden og råbte brand At han havde redet stærkt viste saavel hestens beskaffenhed som hans timeseddel, efter hvilken han neppe kan have anvendt $\frac{1}{4}$ time på dette ridt (fra Fjenneslev)«.

Disse vidneudsagn, hvoraf det ene bekræfter det andet og som yderligere støttes på estafettens timeseddel med afgangstid fra Ringsted er egentlig den eneste på sikkert klokkeslet hvilende angivelse af tidspunktet for ildens udbrud med røg og lue. Alt eftersom vi regner med Lunds eget ur eller med byens, kommer vi til det resultat, at ilden er brudt gennem taget med tyk røg og strax efter med lue kl. 1 eller et kvarterstid før. Dette vidnesbyrd er uomstødeligt. Når Corfitz har råbt i fratergården kl. 1, og han såvelsom byens vægtene intet har mærket til ilden, før de alarmeres (vækkes) af feltpostestafettens brandråb, ja så forstår man, at forhørs-

dommeren lader dem afhøre flere gange, klør sig bag øret og synes, at det ene ikke rigtig passer med det andet.

For alarmeringens vedkommende har vi egentlig kun Stemanns udsagn at holde os til, idet han siger, at kl. var omtrent 1, da jomfru Sundby vækkede ham. Vi tør vel derfor sige, at jomfru Sundbys opvågningen og estafettens opdagelse af den opstigende røg var samtidige.

På dette tidspunkt var ilden allerede ret voldsom, og dog har den ikke haft lang tid at udvikle sig i. Endnu kl. henimod 12 har der i de værelser, der lå lige under det sted, hvor den brød løs, intet været at mærke.

Kontorist Wolf kommer hjem (til værelse o) fra krebsehuset kl. 1 1½, ja efter distriktskirurg Wendelboes udsagn var kl. endog 11¾. Wolf lægger ikke på den tid »mærke til røg eller ild ved akademiet og så ikke heller paa akademiet, såvidt han kan erindre, men véd med vished, at der på den tid ingen stærk røg var, da den ellers måtte have faldet ham for øjnene, da vejret var meget klart.

Kontorist Walløe lå (i værelse o) vågen til kl. over 12 formedelst stærk tandpine uden »at spore nogen lysning eller usædvanlig lyd eller lugt«. Frk. Stemann (i værelse l) faldt først i søvn kl. 11½ og havde dengang hverken hørt nogen usædvanlig lyd eller mærket nogen mistænkelig lugt.

Hvor er ilden først brudt frem med røg og lue?
Og hvor er den opstået?

I Ingemannshus boede Caspar Borchs enke. En af hendes døtre, fru Holstein, blev vækket ved 1-tiden ved at hendes lille søn blev urolig. Hun så ud af vinduet, fordi hun bemærkede en lysning over skolegården, og hun er den første af de omboende, der bliver ilden var. Hun udsiger, at »luen var brudt ud i akademiets hovedbygningens østre længde sønden for trappegangen, såvidt hun kan erindre både i taget og 2 tagkviste, men om ilden var udbrudt flere steder lagde hun ikke mærke til«.

Fru Holstein vækkede sin moder og søster og ammen. Denne igen en anden pige. Alle disse forklarer i forhørene det, der var at sé på østfløjens tag, på lidt forskellig måde men dog således, at man får det indtryk, at ilden raser over trappegangen (frontespicen).

Frk. Borch så lue slå op gennem taget på østfløjen sønden for trappegangen, og i det samme så hun »at en af tagstenene faldt ned, og i et øjeblik løb ilden til den søndre længe (midterfløjen)«.

Fru Borch selv, der kom sidst til, »så ilden i taget i østfløjen mellem frontespicen (trappegangen) og kirken og siden så hun den overalt i taget over hele fløjen«.

Ammen 'så »luen stå op gennem taget sønden for [skorstenen og norden for trappegangen«, og først da hun for at bringe fru Holsteins barn i sikkerhed forlader huset, sér hun »luen slå op sønden for trappegangen«.

Tjenestepigen så, lidt senere end ammen, »ilden slå op gennem taget i østfløjen nord for indgangen

(trappegangen) mellem madam Reebergs skorsten og kirken«, og uagtet hun »nøje betragtede bygningen, kunde hun dog ikke sé tegn til ild i taget på den søndre side af trappegangen eller på andre steder af bygningen end det af hende omforklarede sted«. Først senere, mens hun reddede sengklæder ud af Ingemannshus, så hun »ilden faldt ned i 2. etage sønden for trappegangen«.

Kontorist Enkebølle forklarer: »Jeg var den første af disse værelses (o) beboere, der løb ud, for at komme ned af hovedtrappen (2) til skolegården og, ligesom jeg ved at vågne havde sét lysning i vinduerne (ud til fratergården), så jeg også strax, at luen slog ned ad den trappe, som midt i bygningens østre fløj fører fra 2. etage til loftet, da den dør, som førte til denne aldeles lukkede trappe, stod åben, hvilken trappe støder op til det af os beboede værelse«.

I østfløjens tag, forskellige steder på begge sider af frontespicen (trappegangen) er altså ilden først brudt gennem taget, og omkring det derunderliggende sted af loftet (trappeopgangen) må den være opstået.

Herfra har den så bredt sig og med rivende hastighed, da den først havde fat. Den er løbet nordpå og sydpå i selve østfløjen og henad loftet i midterfløjen, men særlig har den fundet en udmærket bro over til vestfløjen i det lette tag- og sparreværk på den langs midterfløjen løbende udbygning over munkegangen.

Herom siger kammerjomfruen: »Da jeg blev

vækket (af jomfru Sundby), så jeg ingen ild udvendigt på taget i fratergården, men såsnart jeg kom ud i gangen, fandt jeg den oplyst af det over jomfru Sundbys (r) og de flere tilstødende værelser med voldsom lue brændende sparreværk og lægter«. Endvidere kokkepigen: »at da hun løb gennem køkkenet, så hun, at den klare lue slog ud af taget over det østligste værelse i søndre længe over munkegangen (o), hvilket værelse er nærmest ved trappen fra kirkegangen til loftet i 2. etage«.

Væveren Jens Jørgensen så, da han blev vækket, strax ud af vinduet, og »så han da ilden over det østlige kammer i den søndre længe (o) ud til fratergården øverst oppe i taget, og luen var efter hans skjønnende af et par alens bredde og tæt ved sammenbygningen med den østre fløj«. Han løb derpå til stalden for at kalde på karlene, og da han kom tilbage »så han gnisterne flyve ud igennem taget af det sydvestre hjørne over kammerherrens sovekammer og dagligstue, men han så ingen ild i den øvrige del af den vestre længe, men efterat han var løbet op af trappen og havde slæbt sin kiste ned af trappen, så han at hele overdelen af vestre længe stod i brand«.

Da Stemann, efterat jomfru Sundby anden gang havde kaldt på ham, kom ud på hovedgangen, mødte han Harhoff og de andre kontorbetjente, der var på vej til kontorerne for at redde og han beskriver, hvad han i dette øjeblik så, således: »at ilden på taget allerede fra taget over søndre fløj (midterfløjen) forplantede sig til taget over vestre fløj, alt

over munkegangen, dog var den den gang endnu ikke nået til vestlige fløjs nordre ende. Bekendt med tagværkets beskaffenhed og forbindelser og de mange på stole hvilende skorstene, indså jeg nu farens størrelse og tilholdt min kone og børn at forlade huset . . .«

Hvorledes er ilden opstået?

Naturligvis fremkom der allehånde rygter om årsagen til denne i sin opståen og udvikling så overraskende brand. Et af dem gik ud på, at den var opstået ved uforsiglighed fra familien Stemanns, særlig da fra fru Stemanns side. Af brandforhørene fremgår imidlertid, at ingen af familien Stemann plejede at komme paa øverste loft, at de af tjenerskabet, der lejlighedsvis havde ærinde deroppe, aldrig havde lys eller fyrtøj med derop, og ganske særligt fremgår det, at ingen af familien eller husstanden havde været på loftet i den nærmest forud for ildebranden gåede tid. Fru Stemann har været kl. 11 om aftenen i væverstuen (p) og pulterkammeret (q). Det vil let ses af tegningen, at disse rum ligger langt fra det sted, hvor ilden opkom. Var den opstået hér, måtte den have kvalt husmandskonen fra Haugerup og kontorbetjentene, inden den var nået hen i østfløjen. En version af rygtet gik ud på, at ilden havde ligget og ulmet i fru Stemanns oplag af hør og hamp. Hun havde ganske vist et sådant oplag, men det lå nede i 1. sals etagen i værelse c, det nordligste i vestfløjen. Og herom forklares i forhørene: »Brandassistenten

købmand Povelsen og brandmesteren købmand Christensen anmærkede, at i det værelse i vestre fløj, 2. etage nærmest kirken, fandtes en ikke ubetydelig del skjættet hamp, som ikke engang blev helt opbrændt, men en del beskadiget, og som blev udkastet af bygningen, da det værelse, hvori det var, var det sidste der kom ild i i 2. etage«.

Alle rygter om uforsigtighed fra fru Stemanns eller den øvrige stemannske families side må da afvises som ganske grundløse.

Et andet rygte gik ud på, at jægerne havde påsat ilden for at dække over underslæb ved munderingskammeret.*) Ilden opstod ganske vist på det sted af loftet, hvor de tre overjægere havde været kl. 5. Men $4\frac{1}{2}$ time derefter forlod apothekerens folk det samme sted uden at have mærket det mindste mistænkelige af lysning, røg eller lugt. Harhoff taler om, at branden måske kunde skyldes ildspåsættelse ved »phosforus« eller lignende brændbare sager. Jeg tror, at ligesålidt som Harhoff tænkte paa sindrige helvedsmaskiner og lign., hvad der vilde ligge nær for nutidsmennesker, ligesålidt har jægerne, om de vilde stikke ild på, havt forstand på at gøre det på nogen af de i vor tid brugelige snedige måder. Og havde de kl. 5 foranstaltet noget i retning af ildspåsættelse, måtte apothekerens folk have lugtet eller sét noget dertil kl. $9\frac{1}{2}$.

*) Rygtet er mig meddelt af fru S. d'A. Det findes antydet hos M. Rosenørn i „Personallhist. Tidsskrift“ 3. række, VI bind, s. 24.

Jeg ansér derfor rygten om jægerne for at have såre ringe sandsynlighed for sig.

Et tredie rygte gik ud på, at ilden var påsat efter anstiftelse af godsejere fra amtet, blandt hvilke Stemanns myndighed og strenge gennemførelse af love og forordninger havde skabt ham modstandere, ja fjender. I Wegeners biografi af Stemann, der findes som manuskript i den stemannske families eje, kunde man, både på grund af Wegeners nære personlige forhold til Stemann og fordi manuskriptet blev til så mange år efter branden og ikke var bestemt til offentliggørelse, have ventet at finde Stemanns mening om årsagen til branden, hvis han havde nogen. Det fremgår af manuskriptet, at Wegener selv har en mening, som han tydelig lader skinne igennem, at han i denne sin opfattelse ikke har medhold hos Stemann, og at denne overhovedet ikke har kunnet eller villet betro ham noget.

Wegener skriver om branden: »Hvorledes Sorø Academies Ildebrand var opkommen, derover hviler et uigjennemtrængeligt Mørke. Hverken de med megen Duelighed ledede Undersøgelser eller nogen privat Correspondance gav den ringeste grundede Formodning. De anstillede Forhør måtte standse som frugtesløse, og samtlige Papirer nedlagdes i Amtsarchivet i en forseglede Pakke med Udskrift. Men ihvorvel Undersøgelserne aldeles intet lærte, så er dog den Formodning måske ikke ganske forkastelig, at Ilden var påsat, og at Stemann havde Fjender, som gjerne vilde have ham bort fra Sorø. Det var ifølge hans Stilling og hans

hele Character umuligt andet end at han måtte opvække sig ligesåvel Modstandere som Venner, og det var kun hans almindelig anerkjendte Fortjenester og de fremragende Beviser paa hans udmærkede Duelighed, der stundom lagde Baand paa Hadet og Bagvaskelsen mod ham. De ham undergivne Embedsmænd, som selv var duelige og samvittighedsfulde, vare ham i Reglen meget hengivne; men blandt Godsejerne i Amtet havde han Fjender, der beskyldte ham for at give Bønderne utilbørligt Medhold, og navnlig var N. N. hans erklærede Modstander. Dersom nu Ildebranden stod i Forbindelse med Planen om at fjerne Stemann, saa var den mislykket, og Modstanderne grebe til et andet Middel, anonyme Trudsler. Et jammerligt Trudselbrev i fire rimede Linier blev saaledes den femtende August fundet af Stemanns næstældste Datter i Overhofmesterstolen i Sorøe Kirke. Men Stemann hørte aldrig til dem, der lode sig kyse, han forblev rolig paa sin Post, styrede sit Amt som hidtil og flyttede i October ind i den forrige Forvalter-Bolig, som imidlertid var bleven istandsat for ham«. Rosenørn (foranomtalt sted s. 25) siger: »Intel støtter Wegeners Antydning om Efterstræbelser af Godsejerne«. — Og til denne Rosenørns mening tror jeg, vi kan slutte os, thi Wegeners mistanke har ikke mindste holdepunkt i sagens akter.

En anden sag er, at Stemann måske strax, ligesom ogsaa Harhoff, har havt den tanke, at der forelå en hævnakt. Men intel tyder på, at de mistænkte godsejerne for at stå bag. Harhoff skriver i brev

121: »I Publice siger man, at Kammerherren, da han kom over paa Pladsen, skulde have sagt: »saa fik De mig dog ej indebrændt den Gang«, men jeg hørte ej at han sagde det, og han var ogsaa ved for god Fatning og har altfor megen Forstand til at skulle have sagt sligt, om han end tænkte det. I det hele lader saavel han som jeg os saalidt som muelig mærke med, at Man endog blot formoder at Ilden kunde være paasadt, uagtet vi rigtignok begge have Frygten derfor i Livet, og jeg vilde give meget Godt til, at jeg kunde blive overbevist om det modsatte«. Jeg skal senere komme tilbage til denne Stemanns og Harhoffs frygt, men den peger på ganske andre brandstiftere end amtets godsejere.

Et fjerde rygte, der holdt sig længe, er det, der tillægger apothekerens folk skylden. Når imidlertid forhørsdommeren tager drengens og karlens forsikring om, at de hverken havde tobakspiber, fyrtoøj eller andet sådant med sig paa loftet, og ligeledes karlens forsikring om, at han overhovedet hverken har ejel tobakspibe eller fyrtoøj i den tid, han har været hos apotheker Glahu, for gode varer, ja da kan jeg ikke sé rettere end at vi, der slet ikke kender de to deponenters troværdighed, må gå ud fra, at hvad der er slået fast ved forhørene er rigtigt. Jeg lader derfor rygten om apothekerfolkenes skyld ligge.

Når jeg da nu har gennemgået de forskellige rygter og påvist deres usandsynlighed, for det første rygtes vedkommende dets absolute uholdbarhed, er jeg kommen så vidt som man tidligere kunde

komme, nemlig til det resultat som Rosenørn udtrykker med de ord: »Mistanken fordeles«.

Men efterat Harhoff's breve er offentliggjorte, mener jeg, at vi kan komme videre. I brev 123 beskriver han i fortsættelse af sine breve om Sorøbranden overmåde omstændeligt en brandstiftelses-sag fra Slagelse. Ildspåsættelsen i Slagelse skér i marts og sagen står på hele sommeren, er endnu løbende, da akademiet brænder i juni.

Om slagelsesagen er at bemærke at anstifterne gør indtryk af at være endog ualmindelig samvittighedsløse og deres redskaber ualmindelig naive, at ifald to sorøborgere er implicerede i sagen, at der spores en forbindelse mellem komplottets deltagere og noget fra Sorø akademi stjålet bly, og at akademiets oplag af bly var i østfløjens loftskamre. Hertil kommer, at de to sorøborgere havde siddet arresterede i arrestværelserne på østfløjens 1. sal, at den ene var frigivet og den anden flyttet ned i værelset ved magasinet ligefør branden. Denne arrest ved magasinet var ikke strængere, end at arrestanten, mureren Kufetsky, havde besøg dér af Corfitz' pige og brandnatten strax kunde løbe ud og hjælpe til ved sprøjterne. Der synes hverken at have været vagt eller lås for den arrest.

Undersøgelserne i slagelsesagen løber ud i sandet. Forbryderne tilstår den ene dag, tilbagekalder den næste. De synes at kunne vedligeholde den nøjeste forbindelse med hinanden, hvad man så end gør for at isolere dem. Stemann selv griber energisk ind, men det hjælper ikke. At man ikke kan

få slagelsemysteriet opklaret er tydelig nok til stor ærgrelse for Harhoff, fordi han mener, at med dette vilde også sorømysteriet være opklaret. Han skriver i brev 123, s. 281, »og jeg troer også for vist og fast at der maae være nogle bedre oplyste Folk, som har bevirket Forandring i Arrestanternes Udsigende. Hvem det imidlertid er og hvorledes Sammenhængen hermed er, kan man slet ikke komme efter. At nogen af disse Niddinger, paa en eller anden Maade kunde have nogen Deel i Ildebranden her, er slet ikke usandsynligt, men imidlertid kan man dog ikke komme paa mindste Spoer eller komme til nogen Formodning om, hvorledes hermed er tilgaaet. Saadant maae derimod ganske overlades til Skjebnen, om denne muelig, ligesom ved hiin Antvorskov Ildebrand, ved et Tilfælde vil bringe Sammenhængen for Dagen.«

Sér man med dette for øje på forhørsakterne, er der to vidneudsagn der får betydning. Det ene er Enkebølles, dér hvor han taler om den aldeles lukkede trappe, hvis dør han fandt åben kl. 1 om natten. Mærkelig nok går forhørsdommeren ikke nærmere ind på dette punkt. Har apothekerens folk ladet den stå åben, eller hvorledes kan det ellers være gået til, at den står åben? Åben var den i hvert fald, adgangen til loftet var fri, og de der har været sidst deroppe, har i skyndingen glemt at lukke døren.

Det andet er Kufetskys. — Der opstod strax rygter om folk, der var sendt afsted ude fra f. ex.

fra Kbhvn. for at stikke ild på akademiet. Man mærker, at forhørsdommeren har sin opmærksomhed henvendt på disse rygter. Men de personer, som de forskellige deponenter har sét, identificeres let som stedkendte folk, der var hidkaldte af branden. — Hvis nu stedlige kræfter enten ved uforsigtighed eller med hensigt havde påsat ilden, vilde de have al interesse i at opretholde forestillingen om udefra kommende, fremmede ildpåsatte. Og det træffer så heldigt, at Kufetsky, der først kommer i forhør d. 15., netop aftenen før branden, »da Corfitz' pige var hos ham«, har sét »et fremmed menneske«, som han nøje beskriver indtil de mindste enkeltheder, luske om ovre i magasinets nærhed. Ingen af de andre 46 deponenter har sét mindste spor af denne fremmede person, som den »arresterede« Kufetsky har havt det held så nøje at iagttage.

Sammenligner man nu de tidligere rygter med de fingerpeg, som Harhoffs breve i forbindelse med de to vidneudsagn, jeg ovenfor har fremdraget, giver, synes jeg, at al sandsynlighed taler for, at det er én eller flere af den bande, jeg vilde kalde slagelsekomplottet i udvidet forstand, der er ildens årsag. Om de så, ligesom tidligere, har villet stjæle bly og har været uforsigtige med ild og lys, eller de har villet give Stemann, der havde været så stærkt efter dem, en lektion, det får stå hen.

Vished kan man aldrig komme til i denne sag, nu mindre end dengang. Men af alle de forklaringer, der har været prøvet i tidernes løb, vil jeg

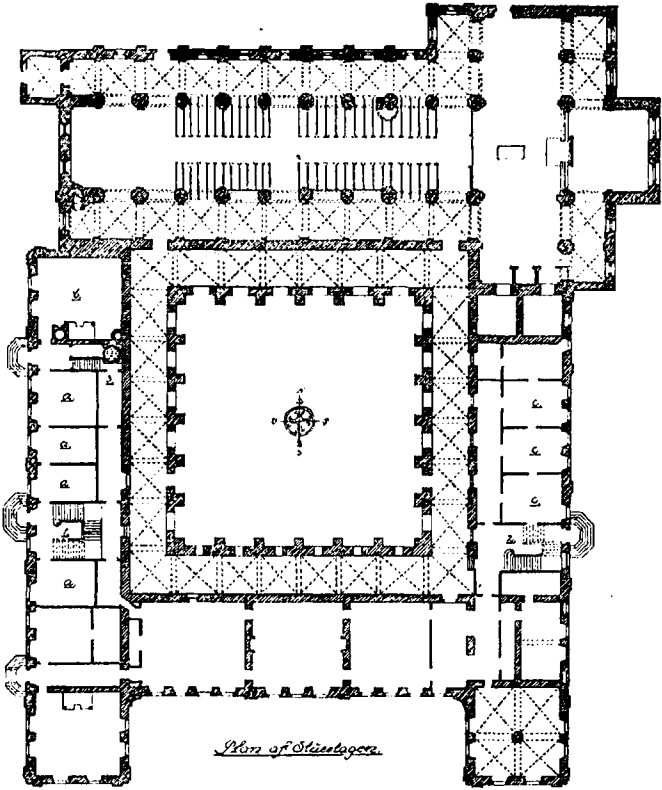
hævde, at den af mig på basis af Harhoffs breve givne er den naturligste og sandsynligste.

Efterat vi nu har dvælet ved ulykken i 1813, er der grund til at fremhæve, at når den — på en tid hvor landet var i en økonomisk bølgedal, hvor stiftelsen allerede længe havde ført en døende, hensygnende tilværelse, — ikke kom til at medføre akademiets ophør som læreanstalt, skyldes dette for en stor del Poul Christian Stemann. Hans omsigt, fremragende administrative dygtighed og kloge forudseenhed byggede stiftelsens grundvold solid i disse år. Da han 1801 overtog bestyrelsen af akademiets gods, hvilede der på det en gæld på 186000 rdl., mens formuen kun udgjorde 2000 rdl. i obligationer. Han administrerede således, at Frederik den sjette 1822 kunde skride til opbygning af den brændte hovedbygning og til genoprettelse af både den akademiske læreanstalt og skolen. Der var penge nok til at bygge for, ja også til indkøb af de gårde i Sorø by, man behøvede til akademiets og skolens brug, mens hovedbygningens opførelse stod på.

Men Stemann nåede mere endnu end at gøre det muligt at genopbygge og indrette den ny læreanstalt. Han sørgede også for at stiftelsen blev økonomisk sikret for al fremtid. Skønt han 1811 havde måttet afgive 100000 rdl. til det ny universitet i Christiania, og skønt nybygning og nyindretning hernede havde slugt mange penge, kunde han dog, da han i 1827 drog bort herfra for at over-

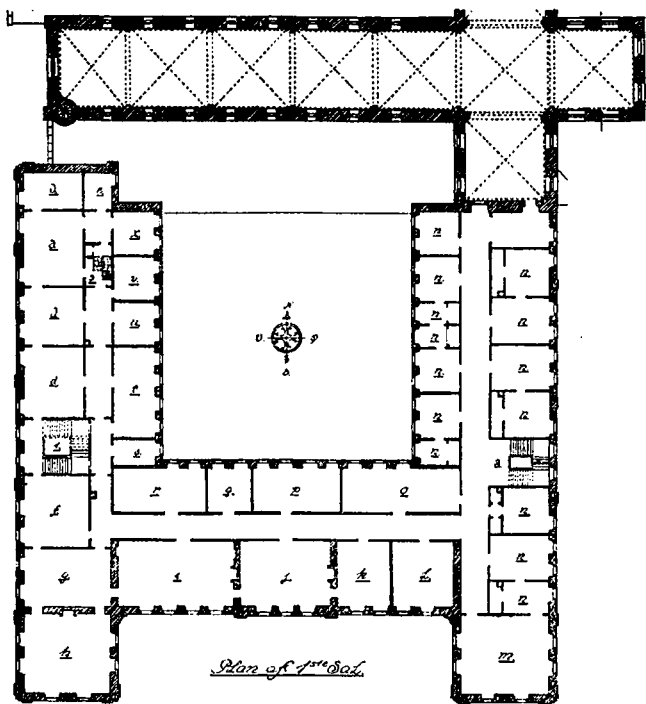
tage statsministerposten, aflevere godset gældfrit, forøget med Nordruplund og Mørup og med en formue på 600000 rdl. — Det er da først og fremmest ham vi kan takke for, at stiftelsen lig en fugl Fønix kunde rejse sig til nyt og kraftigt liv i den ny bygning, der rejstes paa den gamles plads.

Plan of Steingoren.

Scale 1" = 20' 0"

Plan of 1re Sol.

Scale bar with markings from 0 to 50 feet.

Efterretninger

om

Sorø Skole og Opdragelsesanstalt

for

Skoleaaret 1912—13

ved

H. Raaschou-Nielsen.

Kongens Besøg.

Den 30. Januar havde Skolen den Ære at modtage Besøg af Hs. Maj. Kongen, der havde udtalt Ønsket om at se Skolen i Gang.

Omtrent Kl. 9¹/₂ ankom Hs. Majestæt til Sorø Station, ledsaget af Kabinetssekretær, Kammerherre Krieger, Adjudanten Kaptejn Ramm samt Hs. Excellence Kultusminister Appel, Professor Martin Nyrop og Ekspeditionssekretær Glahn. Strax efter Ankomsten kørte Kongen med Følge til Skolen.

Paa Hovedtrappen ud mod Søen stod Skolen opstillet og hilste Kongen med Hurraraab. Efter at Lærerne var forestillede for Kongen, genoptoges Undervisningen, og i Løbet af et Par Timer overværede Kongen Undervisningen i en Del af Skolens Klasser og besaa de forskellige Afdelinger af Skolen og Alumnatet samt Kirken.

Kl 12¹/₄ spistes der Frokost i Kongesalen, hvori foruden Hs. Majestæt og hans Følge og alle Skolens Lærere og Alumner følgende Herrer efter Indbydelse deltog: Amtmand, Kmhr. Groothoff, Borgmester Kalko, Pastor Dr. theol. Krarup, Undervisningsinspektør, Professor Tuxen, Kvæstor for Universitetet og Sorø Akademi, Goos, Akademiforvalter Ostensfeldt, Skovriderne Ammitzbøll og Mundt, Arkitekt Hansen, Akademilæge Dalmark og Fuldmægtig Valeur.

Ved Bordet takkede Rektor Kongen for Besøget i følgende Tale:

Deres Majestæt!

Maa det være mig tilladt paa Skoleungdommens, paa mine Kollegers og mine egne Vegne at takke Deres Majestæt for den Fest, som Deres Majestæt har skænket os i Dag.

Sorø og Egnen her omkring har fra ældgamle Tider til denne Dag kunnet glæde sig ved vore Kongers Gunst og Kærlighed. Det var her i Egnen, at Valdemar den Store tumlede sig som Dreng med Vennerne Absalon og Esbern Snare og drømte Barne-drømme om sin Manddoms Gerning for Folk og Land, og flere af hans Efterfølgere har her ønsket sig og fundet deres sidste Hvilested. Det var da ikke blot Nordens rigeste Klostergoods, men ogsaa et Sted med dyrebare og store nationale Minder, som Skolens Stifter Kong Frederik II. gav til Danmarks Ungdom.

De forskellige Kongebilleder, som pryder denne Sal, fortæller hvert især om andre af vore Kongers Interesse for Skolen og for de Forsøg paa at knytte forskellige Akademier til den, som har gjort Skolens Historie saa broget og tilsidst førte til, at baade Akademi og Skole sygnede hen og maatte lukkes — indtil Kong Frederik d. VI. i 1822 genaabnede Skolen.

I Øjeblikket er den større end nogen Sinde og en af de mest blomstrende af Statens højere Almenskoler, og den er mere end nogen anden en Skole for hele Riget, idet Forældre fra alle Landets Egne,

ikke mindst fra de fjerne Landsdele, Grønland, de vestindiske Øer og Færøerne, sender deres Børn til Kostskolen her, naar de ikke i Hjemmet kan skaffe dem den nødvendige Undervisning.

Det er da en stor og vigtig Gerning, som er os betroet, og jeg vil bede Deres Majestæt være forvisset om, at vi er os vort Ansvar bevidst, og at det er vor Bøn, at vi maa have Klogskab og Kraft og Kærlighed til at gøre vor Gerning, saa vi ikke gør vor Konges Tillid til Skamme, men oplærer og opdrager de os betroede unge til at blive dygtige og gode danske Mænd, — og intet Sted skulde synes bedre skikket dertil end Sorø.

For den Opmuntring, Deres Majestæts Interesse for os i Dag har været, bringer vi vor allerunderdanigste Tak. Vi skal aldrig glemme, at vor Konge i sit første Regeringsaar fandt Lyst og Tid til at besøge Sorø Skole, og jeg er vis paa, at vore Drengene i Dag har faaet en Spore, som kan faa Betydning for Livet, til at gøre det Sorønavn Ære, som de bærer. Til vor Tak vil vi saa føje det Ønske, at Gud vil give Deres Majestæt en lang og lykkelig Kongegerning til Ære og Fremgang for vort Land og med Sundhed og Lykke i Deres Majestæts Hjem.

Leve vor Konge, Christian X.

Efter at første Vers af »Kong Christian« var afsunget, talte Kongen omtrent saaledes:

Jeg takker for den hjertelige Modtagelse, som man i Dag har beredt mig; det har været mig en

stor Glæde at besøge Sorø Skole og se, hvorledes Livet rører sig her. Jeg føler mig forvissat om, at Skolens Lærerkræfter sætter alt ind paa her at opdrage en Ungdom, der kan blive til Ære for Fædrelandet. — Drengene! Jeg har ogsaa engang siddet paa Skolebænk som I nu, og dengang syntes jeg, at Tiden gik saa langsomt. Men nu, da Livet stiller andre Krav, nu tænker jeg med Vemod tilbage paa den Tid, der er forbi, den Tid, i hvilken det gjaldt om at lære saa meget, at man kunde blive en brav Borger i sit Land, til Gavn og Nytte for Samfundet.

Rundt om i Landet møder jeg indflydelsesrige Mænd, udgaaede fra denne Skole. Nu er det jer, Drengene, der skal tage deres Gerning i Arv. Jeg haaber, at I vil gøre vort Fædreland Ære, at I vil blive til Ære for denne gamle Skole og det Hjem, I her er udgaaede fra. Fædrelandet har Brug for os alle og for alle vore Kræfter. Drengene! Brug Tiden vel og bliv gode Borgere, gode Sønner i vort elskede Land.

Danmark leve!

Efter at »Der er et yndigt Land« var sunget, hævedes Bordet.

Kl. 1 $\frac{1}{4}$ kortede Kongen med Følge i Automobiler til Tersløsegaard, som Hs. Majestæt lod sig forevise af Professor Martin Nyrop, hvorefter han besøgte Amtmanden, Kammerherre Groothoff, der havde indbudt til en Forfriskning.

Kl. 4 $\frac{1}{2}$ fandt Afrejsen til København Sted.

Lærerne. Fag- og Timefordeling.

Fagenes Fordeling ved Skoleaarets Begyndelse:

Rektor Raaschou-Nielsen: Dansk i IIGkn og IIGm; Engelsk i IIIGkm og IGkm; Latin i IGn.....	18 Timer.
Overlærer Lauritzen: Matematik i IIGkn, IIGm, IIIMa, IIIMb og IMA; Naturlære i IMA.....	31 —
Overlærer Zoffmann: Geografi i IIMa og IIMb; Naturhistorie i R, IIIMa, IIIMb, IIMa, IIMb, IMA og IMb; Geografi og Naturhistorie i IIGkn, IGk og IGn; Naturlære i IGk og IGn....	33 —
Overlærer Matthiessen: Naturlære i IIIGm, IIGm, IGm, R, IVMb, IIIMa, IIIMb, IIMa, IIMb og IMb.....	34 —
Overlærer Gad: Tysk i IIGn, IVMa, IVMb og IIMa; Historie i IIGkn, IIGm og IGkm; Sanginspektion.....	33 —
Overlærer Wiese: Latin i IIIGk, IIIGn, IIGk, IGk og IVMa; Tysk i IGn....	33 —
Overlærer Glahn: Dansk i IGkm og IGn; Fransk i IIIGk, IIIGmn, IIGmn og IGM; Latin i IIGn.....	33 —
Adjunkt Michelsen: Matematik i IIIGm, IGM, IVMa og IVMb.....	30 —

Adjunkt Erlandsen: Engelsk i IIIGn, IIIGn, IGn, R, IIIMa og IMA; Historie i IIIMa.....	36	Timer.
Adjunkt Hansen: Religion i IG, R, IVMa, IVMb, IIIMa og IIIMb; Historie i IGn, IVMa, IVMb og IMA	21	—
Adjunkt Ohrt: Tysk i IIIGn: Historie i IIIGkm og IIIGn.....	12	—
Adjunkt Rosen: Tysk i R, IIIMa, IIIMb og IIMb; Geografi undtagen i IIMa og IIMb.....	33	—
Adjunkt Frimødt: Dansk i R og IIIMa; Fransk i IIIGk, IGn og R; Historie i IIMa og IIMb.....	33	—
Adjunkt Holtén: Græsk i IIIGk, IIIGk og IGk; Oldtidskundskab; Engelsk i II Gkm og IIMb	34	—
Adjunkt, Dr. phil. Ussing: Dansk i IIIGkm, IIIGn og IIMb; Engelsk i IVMa og IVMb; Historie i R og IIMb	29	—
Adjunkt Nielsen: Matematik i IIIGkn, IGk, IGn, R og IIMb; Gymnastik i IVM og IM; Sløjd i IIIMa og IIIMb.....	31	—
Adjunkt Müller: Matematik i IIMa og IIMb; Gymnastik i IIIG, IIIG, IG, R, IIM og IIM	36	—
Adjunkt Simonsen: Naturhistorie i IVMa og IVMb; Geografi og Natur- historie i IIIGkn, IIIGm, IIIGm og IGm; Naturlære i IIIGkn og IVMa; Kemi i IIIGm, IIIGm og IGm.....	29	—

Adjunkt Frørup: Dansk i IVMa og IVMb; Latin i IVMb; Engelsk i IIIMb, IIMa og IIMb; Sløjd i IVMa, IVMb, IMA og IMb.....	34	Timer.
Timelærer Jul-Mørtensen: Religion i IIMa, IIMb, IMA og IMb; Dansk i IIIMb, IIMa, IMA og IMb; Historie i IIIMb.....	32	—
Tegnelærer v. Schmidt-Phiseldeck: Tegning.....	14	—
Musiklærer Tscherning: Sang og Musik	18	—
Gymnastikassistent Thomsen: Gymnastik; Skrivning i IMA og IMb; Sløjd i IIMa og IIMb.....	43	—
Sognepræst Dr. theol. Krarup: Religion i IIIG og IIG.....	2	—
Kordegner Rahbek: Skrivning i IVMa, IVMb, IIMa, IIIMb, IIMa og IIMb...	8	—

Der har været 5 Hold i Sang (IIIG + IIG, IG + R, IIMa + b, IIMa + b, IMA + b, hvert med 1 Time, dertil en Sammensangstime), 7 Hold i Gymnastik (IG og R forenede).

Skoleinspektør er Overlærer Wiess.

Fra 24. Februar havde Overlærer Glahn Orlov for at foretage en Studierejse i Udlandet. Stud. mag. H. J. P. Bennich læste hans Timer i Dansk og Fransk, medens Adjunkt Holten-Bechtolsheim og Rektor delte hans Latintimer imellem sig.

I Marts og April var Tegnelærer v. Schmidt-Phiseldeck syg. Hans Undervisning besørgetes af Hr. Kunstmaler Børge Nyrop.

Undervisningstimerne har været saaledes fordelte:

	III G			II G			I G			R	IV Ma	IV Mb	IIIMa	IIIMb	IIMa	IIMb	IMa	IMb	Sum		
	f.	kl.	m. n.	f.	kl.	m. n.	f.	kl.	m. n.												
Religion	1			1			1			1	1	1	2	2	2	2	2	2	18		
Dansk	5*	5*	5	5*	5	5*	4*	4*	4	5	6	1	6	5	5	4	4	6	6	77	
Latin	6		4	5		5	8		4		5		5							42	
Græsk	6			6			9													21	
Oldtidskundskab		1*	1*		1*	1*	1*	1*	1											4	
Tysk			4			5			5	4	5		5	5	5	5				48	
Fransk	6	5*	5*	7	4*	4*		5	5	5										37	
Engelsk	2*	2*	6	3*	3*	6	2*	2*	5	6	4	4	1	4	4	3	3	6	6	64	
Historie	4*	4*	4	4*	4*	4*	4*	4*	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	51	
Geografi										2	2	2	2	2	2	3	3	2	2	20	
Naturhistorie										2	1	2	2	2	2	2	2	3	3	23	
Geografi og Naturhist.	1*	3	1*	2*	3	2*	1	4	1											15	
Matematik og Regning	2*	7	2*	2*	7	2*	3	7	3	6	6	2	6	2	7	7	6	6	5	5	89
Naturlære	2*	5	2*		4		2	7	2	2	2	3	3	2	2	2	2	3	3	46	
Kemi		2			3			4												9	
Skrivning											1		1	1	1	2	2	2	2	12	
Tegning										2		1	1	1	1	2	2	2	2	14	
Sløjd											1		1	2	2	2	2	2	2	14	
Sang	2			2			2			2			2	2	2	2	2	2	2	6	
Gymnastik	5			5			5			5	4		4	4	4	4	4	4	4	31	
		42			42			42		42	42		42	42	42	42	42	42	42	641	

Afgangsprøver i 1912.

Studentereksamen bestodes af 21, nemlig i klassisk Retning af følgende 5 med hosføjet Udfald: K. V. Dahl (4,25), C. C. K. Fleischer-Hansen (4,46), J. U. Kaarsberg (4,83), C. V. Olsen (4,54), E. Pontoppidan (4,96); i nysproglig Retning af følgende 5: E. P. Hertel (4,93), H. Hoff (5,14), O. B. Jørgensen (5,43), C. G. N. Kjerulff (4,57), E. Lisborg (4,75); i matematisk-naturvidenskabelig Retning af følgende 11: H. M. G. Buch (4,46), H. M. Buchwald (4,58), K. E. Glahn (4,92), H. B. Hansen (4,67), J. J. F. T. Jørgensen (4,71), A. Kindt (5,00), V. T. Lauritzen (4,96), O. J. M. B. Mikkelsen (5,29), A. Morell (4,38), J. V. W. Møller (5,46), H. C. C. Theilmann (5,33).

Realeksamen bestodes af 25 med følgende Udfald: P. Aagaard (4,27), S. A. A. Bech (4,31), E. J. Danckert (4,13), C. A. Friis (5,00), V. H. L. Friis (4,23), A. Gram (5,46), S. Hansen (4,62), P. O. A. Hartvigsen (4,42), E. G. Holck (4,19), P. Hvam (4,85), A. Höfler (4,46), A. G. Jacobsen (5,00), P. Kisbye (4,58), P. H. R. Krogh (4,04), K. E. Linne-
mann (4,69), A. V. J. Møller (4,38), P. D. F. Nissen (5,58), P. G. K. Petersen (4,85), K. V. Rasmussen (5,85), S. C. Schmidt (5,08), V. G. Stage (4,58), J. T. Suhr (3,85), O. Waarst (4,46), C. L. Wesenberg (4,31), A. C. Wibolt (3,81).

Eleverne.

Ved Udgivelsen af forrige Aarsskrift var Elevernes Tal 288. Der dimitteredes 21 af III G, 23 af

R, idet det tillodes A. Gram og C. A. Friis at gaa over i IG, og 5 af IVM, nemlig E. P. Jensen, A. G. Wiboltt, C. J. Jensen, J. S. Rasmussen og H. S. Kjerulff. Desuden udmeldtes Th. Sort af IIG, S. A. K. E. Hansen af IIIM, S. Persson og H. D. Møller af IIM og J. Schultz-Lorenzen af IM. Tilbage var 234. Der optoges 58, nemlig 4 i IGk, 1 i IGn, 1 i IGM, 6 i R, 2 i IVM, 2 i IIIM, 8 i IIM og 34 i IM.

Skoleaaret begyndte saaledes med 292 Elever. Heraf udmeldtes i Septbr. 1 af IIM (A. V. Drost), i Novbr. 1 af IIG (A. Sevel), 1 af IG (S. Gundel), i Decbr. 1 af R (H. V. Nielsen), i Marts 1 af IIIM (G. B. Dam), og 1 af IIM (J. C. P. Nielsen). Den 16. Januar optoges P. E. Kabell i IM. En Elev døde.

Elevernes Antal er saaledes nu ($^{23}/_5$) 286.

I følgende Fortegnelse sættes Gymnasiet og Realklassen efter Gennemsnittet af 3, Mellemskolen efter Gennemsnittet af 7 Sammentællinger. En Stjerne betegner Alumnerne.

Gymnasiet.

III Klasse.

Klassisk Afdeling.

- *1. Aksel Peter Fritz Wolthers Rasmussen, f. 7. Jan. 96. (Realskolelærer R. i Slagelse).
- *2. Hans Nicolai Nielsen, f. 18. Septbr. 94. (Afd. Boghandler i Thorshavn N.).
3. Meta Jensine Anna Jørgensen, f. 14. Juni 95. (Fhv. Gaardejer i Lyngby J.).

- *4. Franz Treschow Gulmann, f. 25. Septbr. 94.
(Redaktør G. i København).
- 5. Ellen Vibeke Jensen, f. 23. Juli 95. (Afd.
Birkefuldmægtig J.).
- *6. Villiam Morten Kastrup, f. 17. Novbr. 94.
(Lærer K. i Hulby over Korsør).
- *7. Aage Schiøtz Kierulff, f. 12. Juli 95. (Afd.
Apoteker i København K.)
- *8. Christian Victor Kragballe Haagen-Müller,
f. 1. Novbr. 94. (Provst H.-M. i Vejby over
Helsingø).
- *9. Niels Wissing, f. 8. Novbr. 93. (Dyrlæge W.
i Kolding).

Nysproglig Afdeling.

- *1. Olaf Børge Sørensen, f. 9. Septbr. 94.
(Tandlæge S. i Nykøbing F.)
- *2. Sigurd Pauli Niclasen, f. 22. Marts 96. (Bro-
der til Nr. 2 i III Gk.).
- *3. Hans Peter Kristensen, f. 18. Marts 94.
(Afd. Gaardejer K. i Tjæreby).
- *4. Ove Nielsen Kindt, f. 27. Septbr. 95. (Gros-
serer K. i Hellerup).
- *5. Aage Bugge, f. 19. Februar 96. (Kolonibesty-
rer B. i Godthaab).
- 6. Henrik Bentzon, f. 5. Maj 95. (Afd. Skibs-
kaptejn i Bergen B.).
- *7. Grant Wilhelm Schaeffer, f. 25. Maj 95.
(Afd. Mineinspektør i Colorado S.)
- *8. Poul Henrik Karl Victor Nørgaard, f. 20.
April 92. (Lærer N. i Lem over Skive).

- *9. Otto Tolstrup Mackeprang, f. 22. Decbr. 94. (Afd. Landinspektør i Odense M.).
- *10. Adam Vilhelm Boserup, f. 23. Oktober 95. (Forpagter B. paa Transbygaard over Skelskør).
- 11. Einar Vilhelm Kall, f. 14. Maj 95. (Sognepræst K. i Lyngø).
- *12. Aage Immanuel Hansen, f. 2. Februar 95. (Sognepræst H. i Haraldsted over Ringsted).
- *13. Svend Emil Kragelund, f. 15. Decbr. 95. (Distriktslæge K. i Hobro).
- 14. Stig Erik Jensen, f. 28. Juli 94. (Broder til Nr. 5 i HIGk).

Matematisk Afdeling.

- *1. Ove Nyquist Arup, f. 16. April 95. (Afd. Veterinærkonsulent i Hamburg A.)
- *2. Knud Herman Munch Larsen, f. 9. Februar 95. (Forvalter L. paa Edelesminde over Haslev).
- 3. Aksel Møller Bjerre, f. 18. Februar 95. (Pastor B. paa Kærehave ved Ringsted).
- 4. Agnes Vibeke v. Osten Hackhe, f. 13. Febr. 94. (Amtsvejinspektør H.)
- *5. Aage Valdemar Theilmann, f. 7. Febr. 94. (Forpagter, Landstingsmand T. paa Hvidkilde over Svendborg).
- 6. Karl Emil Iversen, f. 11. Juni 95. (Købmd. I. i Kalundborg).
- *7. Bengt Eigil Dahl, f. 19. Septbr. 95. (Sognepræst D. i Ejby over Køge).
- *8. Holger Alexis Ernst Warming, f. 19. Marts 95. (Tandlæge, Professor W. i Aarhus).

II Klasse.

Klassisk Afdeling.

1. Hans Christian Aage Kragelund, f. 8. December 94. (Cand. jur. K. i Amerika).
2. Svend Gunnar Jul-Rasmussen, f. 25. Oktober 95. (Sognepræst R. i Tersløse over Dianalund).
- *3. Helge Nygaard, f. 11. Jan. 95. (Valgmenighedspræst N. i Grimstrup over Bramminge).
4. Paul Theodor Nedergaard, f. 23. Juni 95. (Sognepræst N. i Gjerslev over Høng).
5. Hans Peter Stubbe Teglbjærg, f. 1. Marts 96. (Kontorist T.).
6. Kristen Ambly, f. 4. Marts 94. (Statsbanekonduktør A. i Struer).
7. Peter Langballe Iversen, f. 25. Septbr. 96. (Sognepræst I. i Humlum).
- *8. Poul Edvard Andersen, f. 3. Marts 96. (Fotograf A. i Viborg i Finland).
- *9. Anders Nicolai Hvass, f. 26. Februar 95. (Jægermester H. paa Randrup over Kongerslev).
10. Rasmus Fritz Andersen, f. 13. Juli 96. (Redaktør A. i Vordingborg).

Nysproglig Afdeling.

1. Lars Hermod Skræntskov Larsen, f. 9. November 95. (Partikulier L. i Høng).
2. Erik Julius Glückstadt, f. 11. April 96. (Generalkonsul G. i København).
- *3. Ivar Holst, f. 31. Maj 96. (Afd. Havneoppebørselskontrollør i København H.).

4. Ejnar Thorkild Elmquist, f. 1. Juni 95. (Afd. Overretssagfører i Aalborg E.).
5. Aage Munch Knudsen, f. 7. Marts 97. (Forpagter K.).
6. Johan Ernst Heilmann, f. 28. Decbr. 95. (Fabrikant H. i Skelskør).
- *7. Hans Peter Dion Alexius Hansen, f. 9. Juli 95. (Stationsforstander H. i Agersted.)

Matematisk Afdeling.

- *1. Carl Christian Andersen, f. 25. Februar 96. (Malmester A. i Næsby).
2. Poul Kipp, f. 1. Aug. 96. (Forpagter K. paa Bonderup over Merløse).
3. Hakon Ragnar Gisiko Spärck, f. 5. Avg. 96. (Afd. Amtsforvalter i Hjørring S.).
- *4. Poul Andersen, f. 4. Februar 96. (Murmester A. i Nyborg).
- *5. Thorkil Thomas Obel Jørgensen, f. 2. Marts 96. (Overlærer J. i Nyborg).
- *6. Erik Anton Jørgensen, f. 8. Februar 96. (Proprietær J. paa Særslevgaard over Snerlinge).
- *7. Sven Erik Otto Gøtzsche Netterstrøm, f. 7. Septbr. 96. (Grosserer N. i København).
- *8. Søren Martin Kristian Madsen, f. 20. Septbr. 95. (Lærer M. i Tømmerup over Kalundborg).
- *9. Axel Høeg Larsen, f. 25. Juli 95. (Direktør L. i Nyborg).
- *10. Otto Werner Lauritzen, f. 27. Februar 96. (Købmand L. i Slagelse).

- *11. Edvard Suhr, f. 20. Jan. 96. (Godsejer S. paa Rosengaarden over Kværkeby).
 12. Aage Møller, f. 14. Novbr. 94. (Pens. Lærer M.).

I Klasse.

Klassisk Afdeling.

1. Jens Juul Nissen Juul Sørensen, f. 24. Marts 97. (Kordegner S. i Skelskør).
2. Knud Asger Ulrik Boesen, f. 18. Juli 95. (Afd. Adjunkt B.).
3. Christian Algreen Hansen, f. 1. Decbr. 96. (Sagfører H. i Assens).
4. Hans Ove Jensen, f. 29. Marts 96. (Murer J. i Spjellerup over Karise).
5. Hans Brix, f. 27. Maj 97. (Afd. Provst B. i Ærøskøbing).
6. Victor Hjalmar Peter Frederiksen, f. 11. Jan. 98. (Overbanemester F. i Kalundborg).
7. Sigurd Bøttern Gad, f. 10. Okt. 96. (Borgmester G. i Bogense).
- *8. Poul Theodor Liebe, f. 10. Septbr. 97. (Distriktslæge L. i Fredericia).

Nysproglig Afdeling.

1. Helge Hans Boas Boesen, f. 30. Marts 97. (Broder til Nr. 2 i IGk).
- *2. Kjeld Brix Kjølgaard, f. 29. Okt. 96. (Købmand K. i Sæby).
- *3. Johan Ludvig Bjerre Dahlerup, f. 12. Novb. 97. (Overretssagfører D. i Nyborg).

4. Carl Theodor Reinhold Rambusch, f. 5. Februar 97. (Køffardikaptejn R. i København).
- *5. Harald Waarst, f. 30. Decbr. 96. (Købmand W. i Sæby).
6. Hans Petersen Roed, f. 26. Juni 97. (Afholdsvært R.).
- *7. Christian Friis, f. 27. Febr. 97. (Kaptejn F. i Hellerup).
- *8. Carl Christian Einar Sørensen, f. 11. Oktbr. 97. (Købmand S. i Aarup).
- *9. Kai Sigurd Macholdt, f. 22. Novbr. 97. (Afd. Vekselmægler i København M.).
- *10. Knud Heuer Trolle, f. 1. Sept. 97. (Toldklarerer T. i København).
- *11. Tage Due-Petersen, f. 28. April 97. (Læge D.-P. i Bangkok).
- *12. Poul Brunckmann, f. 5. Avg. 97. (Forretningsfører B. i København).
- *13. Hakon Fjeldberg, f. 6. Okt. 96. (Assistent F. i København).
- *14. Kai Mackeprang Wilkens, f. 6. Marts 97. (Apoteker W. i Frederikshavn).
- *15. Hans Tage Thiesen, f. 15. Jan. 97. (Sagfører T. i Korsør).
16. Jens Hannibal Brohm, f. 17. Febr. 97. (Forpagter B. paa Bavelsegaard over Glumsø).
- *17. Hans Christian Rask Nielsen, f. 27. Juni 96. (Mejeriejer N. i København).
18. Einar Gudmund Lütchen Lehn, f. 16. Marts 96. (Sognepræst L. i Hørby over Holbæk).

Matematisk Afdeling.

1. Alfred Gram, f. 17. Jan. 97. (Lærer G. paa Ankerhus).
 - *2. Poul Gotfred Niels Mathiesen, f. 25. Jan. 97. (Kolonibestyrer M. i Umanak).
 - *3. Axel Dahlerup, f. 15. Febr. 97. (Kaptejn D. i København).
 4. Henning Nyquist Arup, f. 9. Febr. 98. (Broder til Nr. 1 i IIIGm).
 - *5. Christian August Dalgas, f. 20. Jan. 98. (Skovrider D. i Birkebæk over Herning).
 - *6. Christian Alfred Friis, f. 6. Maj 96. (Sognepræst F. i Munkebjergby).
 7. Jens Olaf Stubbe Teglbjærg, f. 19. Jan. 98. (Broder til Nr. 5 i IIIGk).
 - *8. Axel Theilmann, f. 22. Novbr. 96. (Broder til Nr. 5 i IIIGm).
 9. Gunnar Glahn, f. 16. April 97. (Overlærer G.).
 - *10. Louis Eugène Grandjean, f. 2. Marts 98. (Afd. Grosserer i København G.).
 11. Svend Rerup Olsen, f. 31. Jan. 97. (Overlærer O).
 12. Axel Heidemann Rasmussen, f. 12. Dec. 97. (Amtsvejinspektør R. i Jyderup).
 - *13. Ernst Frederiksen, f. 18. Novbr. 95. (Skovrider F. i Skovhus over Fakse).
 - *14. Svend Høfler, f. 3. Februar 98. (Provst H. i Als, Østjylland).
 - *15. Tage Birck, f. 27. Marts 97. (Furagehandler B. i Aarhus).
-

Realklassen.

1. Emmy Carlsen, f. 25. Marts 95. (Maler-
mester C.).
 2. Georg Louis Carlsen, f. 8. April 97. (Broder
til Nr. 1.)
 3. Marie Louise Justine Hansen, f. 14. Marts 97.
(Købmand H.).
 4. Ellen Rahlf, f. 19. Decbr. 96. (Partikulier R).
 5. Anne Marie Lauritzen, f. 6. Avg. 97. (Over-
lærer L.).
 6. Knud Nielsen, f. 5. Decbr. 97. (Afd. Købmd. N.).
 7. Ellen Marie Veistrup, f. 24. Sept. 95. (Køb-
mand V.).
 8. Johannes Martin Jørgensen, f. 10. Novb. 95.
(Afd. Sognepræst i Vollerslev J.).
 9. Ejler Johannes Holck, f. 23. Juli 96. (Por-
tør H.).
 10. Kay Marius Michaelsen, f. 18. Januar 97.
(Handelsfuldmægtig M. i Korsør).
 11. Jørgen Brohm, f. 20. Jan. 96. (Broder til Nr.
16 i IGn).
 12. Henrik Ehlers, f. 24. April 97. (Sagfører E.).
 13. Sigurd Hanson Clausen, f. 31. Marts 95.
(Apoteker C.).
 - *14. Eigil Juel Wibolt, f. 6. Avg. 96. (Købmand
W. i Nakskov).
 15. Helge Kaarsberg, f. 13. Oktbr. 96. (Distrikts-
læge K.).
[Eva Elisabeth Nielsen, f. 15. Juli 96. (Land-
politibetjent N.)].
-

Mellemskolen.

IV Klasse a.

- *1. Enevold Bredmose, f. 19. Novbr. 97. (Postmester B. i Glumsø).
- *3. Ejnar Halldan Gade, f. 16. Maj 96. (Sognepræst G. i Vejerslev paa Mors).
- 5. Johannes Gommesen, f. 21. Novbr. 97. (Læge G. i Sønderup over Slagelse).
- *6. Hans Rudolf Kirch, f. 11. Jan. 98. (Læge K. i Hadsund).
- 8. Laurids Viggo Larsen, f. 1. Febr. 97. (Graver L.).
- *9. Gregers Panduro, f. 10. Novbr. 97. (Læge P. i Skørping).
- *13. Eigil Berg, f. 15. Febr. 97. (Postekspedient B. i Skelskør).
- *15. Henning Frode Anthony Macholdt, f. 23. April 96. (Broder til Nr. 9 i IGn).
- 16. Steen Christensen, f. 1. Juni 96. (Bogholder C. i Terndrup).
- *18. Sigurd Bengt Langberg, f. 29. Okt. 97. (Murermester L. i København).
- 20. Christian Richardt Kall, f. 2. Marts 97. (Broder til Nr. 11 i IIIGn).
- *23. Ole Olsen, f. 2. Maj 97. (Sparekassedirektør O. i Aalborg).
- 26. Asker Kristian Christensen, f. 29. Novbr. 96. (Fhv. Slagteribestyrer C.).
- *27. Karl Gregers Poulsen, f. 16. Juni 98. (Toldkontrollør P. i København).
- 29. Tyge Zoffmann, f. 30. Juli 98. (Overlærer Z.).

32. Helge Sick, f. 25. Febr. 98. (Tømrermester S.).
34. Axel Sigurd Hansen, f. 12. April 98. (Snedkermester II.).
36. Kaj Schumacher, f. 11. Aug. 97. (Overassistent S. i Næstved).
37. Poul Hoff, f. 21. Febr. 98. (Herredsfuldmegetig H. i Terndrup).
39. Victor Lauritzen, f. 10. Marts 98. (Afd. Grosserer i København L.).
- *41. Johannes Peter Nicolaus Frederik Paulsen, f. 28. Jan. 97. (Justitsraad, fhv. Ritmester P. i Holte).
43. Caj Fog, f. 2. Decbr. 97. (Bogholder F. i Assens).

IV Klasse b.

- *2. Johannes Frederik Olsen, f. 16. Septbr. 98. (Sagfører O. i Jyderup).
- *4. Paul Christoffersen, f. 16. Februar 98. (Købmand C. i Nakskov).
- *7. Gunnar Lisberg, f. 20. Maj 98. (Fabrikant L. i København).
10. Aage Axel Langkjær, f. 28. Maj 98. (Murermester L.).
- *11. Ove Hinding, f. 27. Jan. 98. (Direktør H. i København).
12. Sven Børre Larsen, f. 2. Jan. 98. (Afd. Prokurist i København L.).
14. Anker Rasmussen Krogh, f. 23. Jan. 99. (Bogtrykker K.).
- *17. Frithiof Valdemar Timm, f. 15. Avg. 98. (Afd. Malermester i København T.).

19. Otto Villiam Høberg Nielsen, f. 7. Marts 95.
(Afd. Købmand i Soderup N.).
- *21. Frederik Schultz-Lorentzen, f. 11. Marts
99. (Provst S.-L. i København).
- *22. Poul Lars Jaacks Ruus, f. 13. Septbr. 97.
(Sagfører R. i Slagelse).
24. Sigurd Valdemar Milvertz, f. 13. Maj 97.
(Barber M.).
- *25. Aage Waarst, f. 8. April 98. (Broder til Nr.
5 i IGn).
28. Valdemar Møller Bjerre, f. 12. April 98.
(Broder til Nr. 3 i IIIGn).
- *30. Hother Smith, f. 5. Jan. 98. (Proprietær S.
paa Kvellinghøj over Vedde).
31. Olaf Rye Hansen, f. 6. Juli 98. (Blikkensla-
ger H.).
- *33. Niels Bøje Laursen, f. 14. Decbr. 97. (Afd.
Handelsrejsende i København L.).
35. Jens Peter Grauluf Engsig, f. 20. Marts 97.
(Handelsrejsende E.).
38. Oluf Christian Madsen, f. 1. Oktober 96.
(Grundejer M. i København).
40. Jens Olaf Kristian Olsen, f. 25. April 98.
(Portør O.).
42. Axel Oberg Keller Rønnow, f. 17. April 97.
(Direktør R. i Slagelse).
44. Svend Aage Arthur Lindeschow Friis, f. 20.
Avg. 97. (Smedemester F.).

III Klasse a.

- *3. Ernst Vilhelm Nissen, f. 16. Septbr. 98.
(Politibetjent N. i København).

6. Jens Peter Jakob Jensen, f. 12. Oktbr. 97.
(Gaardejer J. i Overvindinge over Klarskov).
11. Hans Evald Jensen, f. 14. Septbr. 98. (Afd.
Partikulier i Lyngø J.).
- *12. Per Høyer, f. 3. Oktober 99. (Bagermester
H. i Slagelse).
- *13. Frederik Christian Nygaard, f. 30. April 97.
(Grosserer N. i København).
- *16. Leif Bøving Hendil, f. 7. Decbr. 98. (Post-
ekspedient H. i København).
17. Finn Andrew Kjær, f. 26. Septbr. 98. (For-
pagter K. paa Skovgaarde over Flemløse).
- *18. Otto Lauritz Haagen-Müller, f. 10. Septbr.
98. (Broder til Nr. 8 i III Gk).
- *25. Helge Kipp, f. 22. Jan. 99. (Broder til Nr. 2
i II Gm).
27. Schøning Eggert Peter Haslund, f. 18. Sept.
99. (Snedkermester H.).
28. Svend Frandsen, f. 1. Juni 99. (Købmand F.).
- *30. Lauritz Jakob Moesgaard Kjeldsen, f. 19.
Septbr. 98. (Godsejer K. paa Lidsø over Rødby).
34. Alfred Bernhard Milvertz, f. 17. Oktbr. 98.
(Broder til Nr. 24 i IV b).
35. Holger Christoffersen, f. 30. Novbr. 99.
(Broder til Nr. 4 i IV b).
36. Erik Julius Bøttern, f. 11. Novbr. 98. (Kon-
sul B. i Kerteminde).
37. Hans Niels Holger Henriksen, f. 16. Decbr.
97. (Stationsforstander H.).
38. Alfred Victor Rasmusen, f. 9. Jan. 99.
(Konsul R. i Korsør).

- *39. Herluf Trolle, f. 10. Avg. 97. (Forretningsfører T. i København).
- 40. Osvald Due, f. 3. April 97. (Bagermester D).
- 41. Holger Friis, f. 26. Novbr. 98. (Broder til Nr. 7 i IGn).
- 42. Ragnar Thorbjørn Sølling, f. 25. Septbr. 98. (Afd. Maler i Lyngø S.).
- 43. Sigurd Ingerslev, f. 14. Avg. 98. (Propr. I.).
- 44. Niels Thoendal Jørgensen, f. 12. Avg. 99. (Læderhandler J.).

III Klasse b.

- 1. Asker Sick, f. 8. Juni 99. (Broder til Nr. 32 i IV a).
- *2. Emil Sørensen, f. 8. April 97. (Sagfører S. i Aarhus).
- *4. Poul Evers, f. 27. Marts 99. (Birkedommer E. i Slagelse).
- *5. Erik Frederik Frigast, f. 8. Avg. 99. (Køfardikaptejn F. i Shanghai).
- 7. Olaf Martin Carlsen, f. 16. Juni 99. (Broder til Nr. 1 og 2 i R).
- 8. Hans Constantin Johan Henning Brohm, f. 4. Febr. 99. (Broder til Nr. 16 i IGn og Nr. 11 i R).
- *9. Knud Børge Kirk, f. 28. Juni 99. (Broder til Nr. 6 i IV a).
- *10. Wolmar Christian Petersen, f. 24. Sept. 99. (Isenkræmmer P. i København).
- 14. Jens Petri Justesen, f. 16. Febr. 96. (Købmand J. i Hadsund).

- *15. Svend Edvard Kierkegaard, f. 3. Sept. 99. (Proprietær K. paa Karlslundegaard over Taastrup).
19. Ernst August Mentze, f. 28. Juni 96. (Telegrafbestyrer M. i Rudkøbing).
- *20. Christian Krog-Meyer Holberg, f. 25. Avg. 98. (Vicefængselsinspektør H. i Vridsløselille).
21. Erik Møller, f. 13. Februar 97. (Broder til Nr. 12 i IIGm).
22. Johannes Jespersen, f. 1. Novbr. 99. (Sognepræst J. i Slaglille).
23. Hans Henning Nielsen, f. 12. Juni 99. (Proprietær N. paa Thorslundegaard over Taastrup).
24. Ejler Michael Christian Vedsted, f. 18. Jan. 00. (Stabssergent V. i København).
26. Svend Holst Frederiksen, f. 21. Novbr. 97. (Broder til Nr. 13 i IIGm).
- *29. Troels Marstrand Zacho, f. 26. Oktbr. 98. (Afd. Professor i Hellerup Z.).
- *31. Ib Splittorff Nielsen, f. 11. Avg. 99. (Forstkandidat N. i Arden).
32. Henri Christian Morell, f. 5. Juli 97. (Købmand M. i Slagelse).
- *33. Gunnar Gregers Poulsen, f. 22. Januar 00. (Broder til Nr. 27 i IV a).
45. Antoni Waldemar Jensen, f. 27. Oktbr. 98. (Grosserer J. i København).
46. Svend Aage Graae, f. 11. Maj 99. (Inspektør G. paa Kysthospitalet paa Refsnæs).
47. Axel Rørbye Deichmann, f. 25. Novbr. 97. (Gaardejer D. i Lyngø).

II Klasse a.

- *1. Gustav Herman Trolle, f. 16. Oktober 99.
(Læge T. i Middelfart).
- *2. Holger Kerstens, f. 22. Juni 00. (Stadsingeniør K. i Slagelse).
- 3. Immanuel Lindgren Christensen, f. 23. Juli 99. (Indremissionær C.).
- 5. Olaf Krog-Meyer, f. 24. Febr. 00. (Sognepræst K.-M. i Vigersted over Ringsted).
- 6. Aage Christian Jespersen, f. 1. April 01. (Broder til Nr. 22 i III b).
- 7. Sven Aage Borchorst, f. 20. April 00. (Afd. Grosserer i København B.).
- *9. Knud Friis Lambrethsen, f. 3. Oktbr. 99. (Grosserer L. i København).
- 14. Ove Raahauge Andersen, f. 1. Juli 00. (Købmand A. i Faaborg).
- 17. Victor Balthazar-Christensen, f. 16. Febr. 00. (Borgmester B.-C. i Lemvig).
- 18. Henri Klein, f. 20. Februar 00. (Kontorchef K. i København).
- 21. Sven Aage Schou, f. 23. Febr. 99. (Afd. Købmand i Vordingborg S.).
- 22. Svend Aage Jespersen, f. 11. Septbr. 99. (Skomagermester J.).
- 23. Kaj Hviid Jensen, f. 14. Maj 00. (Læge J.).
- 25. Erling Aage Valdemar Nielsen, f. 24. Decbr. 00. (Depotarbejder N. i Lyng).
- 26. Henning Albert Møller Nielsen, f. 3. April 00. (Arbejdsmand N. i Pedersborg).

28. Otto Louis Martens Hecktermann Jensen, f. 15. Juni 00. (Forpagter J. paa Bøstrup over Slagelse).
29. Børge Nathan, f. 24. Septbr. 00. (Grosserer N. i København).
30. Marius Johannes Andersen, f. 29. Juni 99. (Tømremester A.).
35. Knud Ingerslev, f. 11. Septbr. 99. (Broder til Nr. 43 i III a).

II Klasse b.

4. Hans Christian Haugaard, f. 19. Juli 00. (Købmand H.).
8. Sven Johnsen, f. 12. April 00. (Læge J. i Slagelse).
10. Poul Clausen, f. 7. Decbr. 99. (Proprietær C. paa Gammel Kappellevgaard over Taastrup).
- *11. Hans Christian Theodor Poulsen, f. 8. Avg. 00. (Fabrikant P. i København).
- *12. Otto Jens Wilfred Berg, f. 17. Maj 99. (Broder til Nr. 13 i IV a).
13. Ernst Rosendal Steinmetz, f. 25. Septbr. 99. (Afd. Købmand i Odense S.).
15. Herbert Loehr, f. 3. Decbr. 99. (Fabrikant L. i Fredericia).
16. Johan Julius Hannibal Prah1, f. 25. Jan. 00. (Godsejer P. paa Lerchesminde over Værsløv).
19. Svend Rothe Hansen, f. 25. Juli 00. (Træhandler H.).
20. Asger Valentin Hansen, f. 24. April 00. (Sagfører H. i Slagelse).

24. Johannes Bernhard Dupont Hass, f. 7. Marts 99. (Sagfører H. i Kalundborg).
27. Theodor Delcomyn Mayntz Clausen, f. 13. Febr. 00. (Forpagter C. paa Højstrup over Rødvig).
31. Erik Carl Julius Repsdorph Mogenssen, f. 16. Avg. 00. (Tømmerhandler M. i Korsør).
32. Jens Henrik Rahlff, f. 4. Maj 00. (Broder til Nr. 4 i R.).
33. Kaj Karl Ørnstrup Madsen, f. 6. Juli 99. (Forpagter M. paa Store Frederikslund).
34. Svend Lier Schrader, f. 6. Novbr. 99. (Grosserer S. i København).
36. Constantin Jens August Petersen Krage, f. 10. Juni 00. (Læge K. i Skjold over Horsens).
37. Paul Nicolay Winding, f. 17. April 00. (Grosserer W. i København).
38. Erik Smidt, f. 8. Avg. 97. (Postfuldmægtig S. paa St. Thomas).
39. Kai Esmann, f. 7. Oktbr. 98. (Plantageejer E. paa St. Croix).
40. Christian Iversen Edsberg, f. 13. Decbr. 99. (Herredsfuld­mægtig E. i Ringkøbing).

I Klasse a.

1. Poul Ernst Kabell, f. 15. Jan. 01. (Læge K. i Glumsø).
3. Gunnar Marquard, f. 2. Oktbr. 01. (Købmand M.).
5. Mogens Brix Kjelgaard, f. 16. April 01. (Broder til Nr. 2 i IGn).

6. Erik Hvam, f. 18. Juli 00. (Afd. Sognepræst i Slaglille H.).
9. Magnus Hvalsø Olsen, f. 2. Juni 01. (Forpagter O. paa Rodsnæsgaard over Saksjøbing).
11. Kristian Johannes Quirinus Jensen, f. 30. Marts 00. (Stenhugger J. i Borød).
13. Harald Axel Frederik Boesen, f. 2. Decbr. 00. (Broder til Nr. 2 i IGk og Nr. 1 i IGn).
17. Aage Stapel, f. 1. Febr. 01. (Forpagter S. paa Taarnholm over Korsør).
19. Vilhelm Andersen, f. 28. Marts 00. (Fhv. Apoteker A. i Løgstør).
20. Kai Birger Schierbeck, f. 14. Marts 01. (Læge S. i Ulbølle over Vester Skerninge).
21. Robert William Bay-Schmidt, f. 14. Juli 00. (Kaptejn i Flaaden B.-S. i København).
24. Lauritz Anders Hansen, f. 14. Maj 01. (Gaardejer H. i Lynge).
25. Jong Ludvig Axel Edvin Jensen, f. 17. Juni 01. (Tobakshandler J. i København).
26. Egil Blicher Dam, f. 27. Septbr. 00. (Seminarieforstander D.).
27. Ketil Johan Ludvig Motzfeldt, f. 17. April 01. (Afd. Sognepræst i Ibsker M.).
30. Kai Rasmussen Krogh, f. 13. April 01. (Broder til Nr. 14 i IV b).
32. Kaj Flemming Ulrich, f. 21. Juli 01. (Kømand U. i Slagelse).
33. Anders Holger Christensen, f. 14. Marts 02. (Møllejejer C. i Vøllerslev over Borup).
35. Ejnar Ditlev Cohr, f. 17. Febr. 01. (Direktør C. i Fredericia).

I Klasse b.

2. Hans Schultz, f. 22. Febr. 01. (Købmand S. i Korsør).
4. Hans Christian Peter Nørregaard Meinig-Borch, f. 27. April 01. (Direktør B. i Dorpat i Livland).
7. Knud Frederik Jensen, f. 11. Novbr. 01. (Urmager J.).
8. Erik Fobian Andersen, f. 25. Novbr. 00. (Kaptejn A. i Siam).
10. Torkild Waarst, f. 1. Febr. 01. (Broder til Nr. 5 i IGn og Nr. 25 i IV b).
12. Gunnar Graae, f. 2. Februar 01. (Broder til Nr. 46 i III b).
14. Johan Jensen, f. 21. Oktbr. 01. (Husejer J. i Knudstrup).
15. Henrik Peter Rechendorff, f. 5. Decbr. 00. (Kinografdirektør R. i Næstved).
16. Ejnar Holger Larsen, f. 25. Novbr. 00. (Gaardejer L. i Lyngø).
18. Hans Oskar Lindeschow Friis, f. 12. Oktbr. 99. (Broder til Nr. 44 i IV b).
22. Henry Ejner Nielsen, f. 9. Juni 01. (Skræder N.).
23. Ejnar Valdemar Hansen, f. 19. Januar 01. (Broder til Nr. 34 i IV a).
28. Henning Frederik Vilhelm Christian Helms, f. 6. Septbr. 00. (Sognepræst H. i Tjustrup over Fuglebjerg).
29. Svend Ib Sølling, f. 10. Januar 01. (Broder til Nr. 42 i III a).

31. Torben Klein, f. 10. Maj 02. (Broder til Nr. 18 i II a).
34. Aage Evensen, f. 10. Maj 01. (Afd. Kolonibestyrer i Egedesminde i Grønland E.).
36. Gustav Holger Jespersen, f. 3. Septbr. 00. (Broder til Nr. 22 i II a).
37. Erik Clausen, f. 4. Maj 01. (Forpagter C. paa Harrested over Hyllinge).
[Frederik Christian Mathiesen, f. 25. Juni 01. (Broder til Nr. 2 i IGM)].

Understøttelser.

Gratistpladserne paa Opdragelsesanstalten tildeltes følgende 14 Alumner: A. P. F. W. Rasmussen, H. N. Niclasen, V. M. Kastrup, S. P. Niclasen, H. P. Kristensen, A. Bugge, G. W. Schaeffer, P. H. K. V. Nørgaard, A. V. Boserup, O. N. Arup, K. H. M. Larsen, H. Nygaard, C. C. Andersen, P. G. N. Mathiesen.

Det Müllerske Legat (2617½ Kr.) uddeltes til 19 Alumner med følgende Beløb: A. I. Hansen (217½ Kr.), I. Holst, T. T. O. Jørgensen, A. Dahlerup, E. Bredmose, E. H. Gade (200 Kr.), C. V. K. Haagen-Müller, F. Schultz-Lorentzen, O. J. W. Berg (150 Kr.), O. T. Mackeprang, H. P. D. A. Hansen, H. Fjeldberg, S. Høfler, E. Berg, K. G. Poulsen, O. L. Haagen-Müller, L. B. Hendil, G. G. Poulsen (100 Kr.), J. P. N. F. Paulsen (50 Kr.).

Kontingentsættelse for Alumner tillagdes følgende 12 Alumner med de vedføjede Beløb: H. P. D. A. Hansen, P. Andersen, C. A. Dalgas

(fra 1. April at regne), S. Høfler (168 Kr.), E. Bredmose, E. H. Gade, E. Berg, S. Christensen (til 1. April, da han ophørte at være Alumne), H. F. A. Macholdt, F. V. Timm, N. B. Laursen, E. V. Nissen (144 Kr.).

Halv Gratistplads af det i Anledning af Kontingentforhøjelsen bevilgede Beløb tillagdes følgende 4 Alumner: P. E. Andersen, S. M. K. Madsen, J. L. B. Dahlerup, K. S. Macholdt.

Kontingentnedsættelse af det i Anledning af Kontingentforhøjelsen bevilgede Beløb tillagdes følgende 9 Alumner med 200 Kr. til hver: B. E. Dahl, A. N. Hvass, T. T. O. Jørgensen, H. C. R. Nielsen, H. Fjeldberg, A. Dahlerup, L. E. Grandjean, J. F. Olsen, H. Smith.

Fri Undervisning tilstodes 53 skolesøgende Elever: A. M. Bjerre, H. C. A. Kragelund, S. G. Jul-Rasmussen, K. Amby, P. T. Nedergaard, H. P. S. Teglbjærg, P. L. Iversen, R. F. Andersen, L. H. S. Larsen, A. M. Knudsen, E. T. Elmquist, H. R. G. Spärck, A. Møller, C. A. Hansen, K. A. U. Boesen, H. H. B. Boesen, H. P. Røed, H. N. Arup, J. O. S. Teglbjærg, S. R. Olsen, A. Gram, G. L. Carlsen, J. M. Jørgensen, E. J. Holck, J. Gommesen, S. Christensen, L. V. Larsen, C. R. Kall, A. K. Christensen, H. Sick, A. S. Hansen, A. R. Krogh, J. P. G. Engsig, S. V. Milvertz, J. O. K. Olsen, O. R. Hansen, V. M. Bjerre, J. P. J. Jensen, H. E. Jensen, S. E. P. Haslund, E. A. Mentze, E. Møller, H. C. Morell, A. Sick, O. M. Carlsen, J. P. Justesen, J. Jespersen, E. M. C. Vedsted, J. L. Christensen,

A. C. Jespersen, E. R. Steinmetz, samt 2 udgaaede Elever, desuden ekstraordinært: G. Glahn, A. M. Lauritzen, T. Zoffmann, K. Esmann, E. Smidt, A. Evensen. Finanslovfripladserne tilstodes H. Brix og H. O. Jensen.

Undervisning for halv Betaling tilstodes de skolesøgende Elever C. Fog, H. N. H. Henriksen, O. Due, A. B. Milvertz, S. Ingerslev, R. T. Sølling, O. R. Andersen, H. A. M. Nielsen.

Af den særlige Stipendiefond tillagdes H. C. A. Kragelund, A. N. Hvass, I. Holst, K. M. Wilkens, H. F. A. Macholdt og S. Christensen hver 100 Kr.

Overlærer Sibberns Legat blev for Aaret 1912 af Lærerkollegiet tildelt stud. theol. L. E. S. Teglbjærg.

Vejledning for Ansøgere.

Skemaet: »Ansøgning om Skolebeneficium« udleveres paa Rektorkontoret enten umiddelbart før eller i de fire første Dage efter Sommerferien. Alle Ansøgninger indsendes til Rektor, saaledes at de tidligst fremkommer den 19. August, senest den 31. August. Rubrikken om Forsørgerens økonomiske Stilling skal udfyldes med bestemte Angivelser af Aarsindtægt og dens Kilder, Ejendom, Pengeformue, Gæld m. m.

Gratistplads for Alumner og Müllers Legat gives kun for eet Aar ad Gangen. Herom skal Ansøgning derfor hvert Aar fornyes.

Kontingentsættelse for Alumner beløber sig til 168 Kr. i Gymnasieklasserne og Realklassen og 144 Kr. i Mellemskolen. Alumner med Kontingentsættelse betaler altsaa henholdsvis 432 og 456 Kr. om Aaret. Desuden er der ved Bevilling paa Finansloven stillet 3000 Kr. til Raadighed til Understøttelse for trængende Alumner. Disse Understøttelser bortgives iflg. Min. Skr. af 4. Septbr. 1912 som 4 halve Gratistpladser og 9 Kontingentsættelser paa 200 Kr.

Ansøgning om Kontingentsættelse (for Alumner), Stipendium eller fri Undervisning (for skole-søgende) behøver kun at indgives een Gang, saa længe den ansøgende gaar henholdsvis i Mellemskolen eller Gymnasiet, men skal fornyes ved Overgangen fra Mellemskolen til Gymnasiet, da ingen Understøttelse kan fornyes eller tildeles i første Gymnasieklasse, med mindre Rektor og Lærerkollegium udtaler, at Ansøgeren egner sig til fortsat Studium.

For Alumner, for hvem Ansøgning om Gratistplads eller Kontingentsættelse er afgivet, maa Beløbet for sidste Halvdel af Juli Kvartal ikke indsendes til Godskontoret, før Ministeriets Bestemmelse er truffet. Tidspunktet herfor meddeler Rektor Alumnerne.

Naar en Elev faar samme Beneficium som forrige Aar, gives der ingen Meddelelse herom til Hjemmet. Naar der tillægges et nyt eller forandret Beneficium, ligesom hvis et Beneficium ikke fornyes, afsender Rektor Meddelelse herom.

Om de enkelte Understøttelser bemærkes:

Ansøgning om Gratistplads for Alumner skrives paa Stempelpapir og stiles til Kongen. Den ledsages af det almindelige Ansøgningskema.

Müllers Legat maa kun tildeles Alumner, der er Sønner af trængende kongelige Embedsmænd. Herved forstaaes saadanne, som har kgl. Bestalling paa en Virksomhed, uanset om Lønnen udredes af Staten eller Kommunen eller tjenes ved Gerningen. Bestallingsdato kan tilføjes paa Ansøgningskemaet.

Stipendiebeløbet (f. T. 600 Kr.) uddeles enten til Afdrag i Skolepenge og Alumnekontingent eller til direkte Udbetaling eller til Oplæg til Studieaarene ved Universitetet. (Bek. 4. Maj 1909 § 31).

Ansøgningskemaet gælder for de to sidstnævnte Understøttelser samt for Kontingentnedsættelse for Alumner og for fri eller halv fri Undervisning for skolesøgende, idet Skolen i sin Indstilling til Ministeriet foreslaar Fordelingen af de forskellige Understøttelser.

Opdragelsesanstalten.

Ansøgninger om Alumneplads for det følgende Skoleaar indsendes til Rektor i Løbet af Maj. De stiles til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet (ustemplet Foliopapir) og ledsages af en Helbredsattest, hvortil Blanket faas hos Rektor.

Tilsynet med Alumnerne i Rektorgaarden har været ført af Adjunkt Ohrt i Forbindelse med Rektor og paa Molbechshus af Adjunkt, Dr. Ussing.

Paa Hovedbygningen fratraadte Adjunkt Frimodt iflg. Min. Skr. af 18. November Inspektionen, der overtoges af Timelærer, cand. theol. Jul-Mortensen, der har ført Tilsynet i Forening med Adjunkt Simonsen. Læseinspektør er Adjunkt Gorm Hansen og Økonomiinspektør Adjunkt C. A. Nielsen.

I Vintermaanederne November—Marts har der for Alumnerne været indrettet en Undervisning i Sløjd i Fritiden, nemlig 4 Aftener om Ugen, to Timer hver Gang. De to af Aftenerne undervistes der i Træsløjd, de to andre i Metalsløjd.

De regelmæssige Festligheder har været: Torsdag den 26. Septbr. (Kongens Fødselsdag) Dans for Alumner, Lørdag den 2. Novbr. Bal, Søndag den 15. Decbr. Skolekomedie (Gulddaasen), Søndag den 6. April Gymnastikopvisning af IIG og Bal, Søndag den 27. April Musikafslutning.

Palmesøndag afholdtes der Konfirmation.

Mandag den 30. Septbr. læste Gymnasieprofessor Dr. P. Pulch fra Lintelen tysk Prosa og Poesi for de ældre Elever. Fredag den 11. Oktbr. Foredrag af Prof. L. P. Larsen: En Gymnasiast i Indien. Lørdag den 19. Oktbr. holdt Premierløjtnant Lund Foredrag om Marokko. Fredag den 22. Novbr. Duo-Koncert af Backer Grøndahl og Karl Nissen.

Søndag den 12. Jan. Foredrag af Overlærer Matthiessen: En Skolerejse til Schweiz og Italien (med Lysbilleder). Onsdag den 29. Jan. Foredrag af cand. theol. Gunner Engberg: Om Arbejde. Søndag den 16. Febr. Adj. Simonsen: Lysbilleder fra Ammundsens Sydpolsfærd. Søndag d. 19. Jan. Ja-

kob Knudsen: Oplæsning af egne Værker. Søndag den 2. Marts fortalte Brødrene Garde Eventyr om Eftermiddagen og holdt Foredrag om Herman Bang og Oplæsning om Aftenen. Torsdag den 1. Maj Ejnar Mikkelsen: Foredrag med Lysbilleder.

Søndag d. 25. Maj fejrede Skolens Soldaterkorps sit 25 Aars Jubilæum med Besøg af mange gamle Elever og Udflugt til Topshøj.

Undervisningen.

Mellemskolen.

I Klasse.

Religion. Hahns Bibelshistorie for M. til Rigets Deling. Nogle Salmer.

Dansk. Oplæsning, Genfortælling og Analyse efter O. Langes Danske Læsestykker for IM. For og af Klassen er oplæst adskillige Fortællinger. Nogle Digte lærte udenad. Diktat og Genfortællingsstil paa Skolen.

Engelsk. Jespersen og Sarauws Begynderbog I og II Stk. 1—43.

Historie. Oldtiden efter Schmidts Lærebog.

Geografi. C. C. Christensens Lærebog for M. I forfra til Alperne.

Naturhistorie. Boases Zoologi for M. Patterdyr og Fugle. Balslev og Simonsens Botanik for M. I. Plantebestemmelser.

Naturlære. Efter Rasmussen og Simonsens Fy-

sik for M. I Mekanik, Varme og Magnetisme. De dertil hørende Elevforsøg efter sammes Opgaver i Naturlære for M. I.

Regning. Pedersen og Røttings Regnebog I med Forbigaaelser og Tilføjelser til Forholdsregning.

Skrivning. Latinsk Skrift, smaa Bogstaver, Øvelse i Sammenskrift. Store Bogstaver.

Tegning. Fortegninger og Traadlegemer.

Sløjd. Saveøvelser. Der er lavet forskellige lette Smaating med Sav, Hammer og Søm. Om Sommeren Arbejde i Elevhaven.

II Klasse.

Religion. Hahns Bibelhistorie fra Rigets Deling til Jesu Bjærgprædiken. Af Balslevs Katekismus de ti Bud. Nogle Salmer.

Dansk. Oplæsning, Genfortælling og Analyse efter O. Langes danske Læsestykker for IIM. Nogle Digte lærte udenad. For og af Klassen oplæst forskellige Fortællinger. Diktat og Genfortællingsstil paa Skolen.

Engelsk. Jespersen og Sarauws Begynderbog II, 50 Sider i Udvalg. Jespersens Begyndergrammatik. Mundtlige og skriftlige Øvelser af forskellig Art.

Tysk. Af Reinckes Begynderbog, 3. Udgave, S. 1—63.

Historie. Middelalderen efter Schmidts Lærebog. Geografi. C. C. Christensens Lærebog I S. 47—93. Det tidligere er genlæst. Danmark, Norge og Sverige er gennemgaaet mundtlig.

Naturhistorie. Boases Zoologi for M. Krybdyr, Padder, Fisk og Insekter med fuldstændig Forvandling. Balslev og Simonsens Botanik for M. II. Plantebestemmelser.

Naturlære. Rasmussen og Simonsens uorganiske Kemi for M. I. Af sammes Fysik for M. I Elektricitet. De dertil hørende Elevforsøg efter sammes Opgaver i Naturlære I.

Regning og Matematik. Jul. Petersens Geometri forfra til niende Kapitel. Pedersen og Røtlings Regnebog I § 11, 12 og 13. Skriftlige Regneopgaver paa Skolen 2 Gange ugentlig. Enkelte geometriske Tegneopgaver.

Skrivning. Haandskriftøvelser efter Jørgensens Hefter. Haandskrift.

Tegning. Klodser.

Sløjd. Høvløvelser. Der er lavet lette Smaating af Fyrretræ med Sav, Høvl, Hammer og Søm. I Sommermaanederne Arbejde i Elevhaven.

III Klasse.

Religion. Hahns Bibelhistorie fra Jesu Bjærgprædiken til Apostlenes Gerninger. Af Balslevs Katekismus de tre Trosartikler, Daaben og Nadveren. Nogle Salmer.

Dansk. Oplæsning, Genfortælling, Ordforklaring og Analyse efter Agerskov og Rørdams Læsebog. Nogle Digte er lærte udenad. Forskellige Digterværker er oplæst for eller af Klassen. Skriftlæsningsøvelser. Af Hoff's svenske Læsebog er læst omkring en Snes Sider. Genfortællingsstile, Dik-

tatstile og friere Stile, dels paa Skolen, dels hjemme.

Engelsk. Jespersens Læsestykker S. 1—65 (undtagen 57—60). Mundtlige Øvelser af forskellig Art. Jespersens Begyndergrammatik. Nanckes Stiløvelser.

Tysk. Reinckes Begynderbog S. 59 til Enden. Sammes Læsebog S. 1—45. Sammes Grammatik. Historie. Den nyere Tid (1500—1789) efter Schmidts Bog.

Geografi. C. C. Christensens Lærebog II S. 1—64. Korttegning efter Stockmarrs Tegneatlas I.

Naturhistorie. Balslev og Andersens Zoologi for M. II forfra til Orme. Balslev og Simonsens Botanik for M. III. Plantebestemmelser. Rasmussen og Simonsens organiske Kemi for M.

Naturlære. Rasmussen og Simonsen Fysik for M. II S. 3—40 og 60—66 med tilhørende Elevforsøg efter sammes Opgaver II.

Regning og Matematik. Pedersen og Røttings Regnebog II forfra til § 5. Jul. Petersens Geometri fra Konstruktion af Firkanter til 11. Kapitel. Sammes Aritmetik forfra til 10. Kapitel.

Skrivning. Haandskrift.

Tegning. Brugsgenstande.

Sløjd. Der er lavet forskellige Smaating af Fyrretræ, hvorved Fugning og Brug af Stemmejern er indøvet. I Sommermaanederne Arbejde i Elevhaven.

IV Klasse.

- Religion. Lukasevangeliet og Apostlernes Gerninger. Dansk. Læst omkr. 175 Sider af fagligt og skønlitterært Indhold, baade Prosa og Poesi, dels efter Agerskov og Rørdams Læsebog, dels efter Særudgaver (Drachmann: Derovre fra Grænsen; Udvalgte Fortællinger. H. Hertz: Sparekassen. Oehlenschläger: Nordens Guder, i Udvalg.). Samtale om det læste, Genfortælling og Analyse. Ingerslevs Sproglære. Af Hoff's svenske Læsebog er læst 27 Sider. Af og for Klassen er læst forskellige svenske og danske Forfattere. Smaa Foredrag er holdt af nogle af Eleverne. 1 Stil om Ugen, som oftest paa Skolen.
- Engelsk. Jespersens Læsestykker, 52 Sider; Jespersens Begyndergrammatik. Ekstemporallæsning efter Læsebogen og efter Burnetts Little Lord Fauntleroy. Mundtlige og skriftlige Øvelser af forskellig Art.
- Tysk. Reinckes Læsebog S. 63—213. Deraf genlæst S. 84—132. Reinckes Grammatik.
- Historie. Den nyeste Tid (fra 1789) efter Schmidts Bog.
- Geografi. C. C. Christensens Lærebog II S. 65—151. Korttegning efter Stockmarrs Tegneatlas II.
- Naturhistorie. Balslev og Andersen Zoologi for M. II: Fra Ormene Bogen ud. Balslev og Simonsens Botanik IV. Plantebestemmelser efter Rasmussen og Simonsens lille Flora.
- Naturalære. Rasmussen og Simonsens Fysik II S. 40—60, 66—86, 92—96. Sammes uorganiske

Kemi for M. andet Afsnit. Elevforsøg efter sammes Opgaver II.

Regning og Matematik. Pederisen og Røttings Mellemskolens Regnebog II fra § 5 og ud. Bonnesens Aritmetik for Mellemskolen fra 10. Kapitel og ud. Foldbergs Geometri for M. fra § 108 og ud. To Hjemmeopgaver om Ugen. Skoleopgaver to Gange om Ugen.

Skrivning. Haandskrift.

Tegning. Udstoppede Fugle. Arbejderne udførte dels med Farvekridt, dels med Sortkridt og Blyant.

Sløjd. Eleverne har lavet eet eller flere Arbejder, f. Eks. Toilethyld, Boghyld, Skrivepult, Havestol, alt af Fyrretræ.

Latin. Mikkelsens latinske Læsebog forfra til Stk. 38. Formlære og syntaktiske Regler efter samme Bog.

Realklassen.

Religion. Jakobs Brev og Peters første Brev. Danmarks Kirkehistorie fra Reformationen.

Dansk. Læsestykker for R. ved Lange er benyttede til Oplæsning, Genfortælling og Analyse. Desuden er for eller af Klassen læst: Holbergs Den politiske Kandestøber og nogle af hans Epistler, Oehlenschlägers Væringerne i Miklagaard, H. C. Andersens Mit Livs Eventyr, Heibergs En Sjel efter Døden, Ibsens Hærmændene paa Helgeland, Et Dukkehjem og Vildanden. Oplysninger om de til Eksamen opgivne Forfattere. Hver Elev har holdt et mindre Foredrag. Grammatik med

- Benyttelse af Ingerslevs Sproglære. En Hjemmestil hver fjortende Dag. Enkelte Diktatstile.
- Engelsk. Brekkes ny engelske Læsebog for Mid-
delskolen, S. 16—18, 31—33, 36, 49—58, 79—80,
83—88, 89—93, 96—106, 108—117, 119—125, 130
—132, 164—171, 172—179, 188—196, 198—205,
210—214, 216—218, 239—240, 242—256. Treasure
Island ved Jespersen, c. 180 Sider. Jespersens
Begyndergrammatik. Stile, væsentlig Genfortæl-
linger.
- Tysk. Reinckes Tyske Læsestykker for Realklas-
sen S. 1—93. Reinckes Grammatik. Kursorisk
er læst Reinckes Læsestykker S. 97—108 og S.
131—137 samt Wilbrandts Der Lotsenkomman-
deur.
- Historie. H. L. Møllers Danmarkshistorie fra
1848 til Nutiden. Afsnit af P. Munchs Revolutio-
nen og Napoleon.
- Geografi. Af C. C. Christensens Geografi for R.
I Tyskland, England, Holland og Belgien. Af An-
dersen og Vahls geografiske Hefter for R. I S.
1—45.
- Naturhistorie. Balslev og Andersens Zoologi
for R. Balslev og Simonsens Botanik for R.
Plantebestemmelser.
- Naturlære. Simonsens Naturlære for Realklas-
sen I og II med en Del Forbigaaelser.
- Regning og Matematik. Foldbergs Regning
og Algebra for Realklassen med Forbigaaelse af
Noter og Anmærkninger. Skoleopgaver 1 Gang
ugentlig. Hjemmeopgaver af og til.

Tegning. Gibs. Arbejderne udførte med Sortkridt.

Fransk. Af H. Madsens Læsebog for ældre Begyndere (2. Udg.) er læst: S. 2—59, 63—78, 80—83, 85—94. Krogs Formlære for Begyndere.

Gymnasiet.

I Klasse.

Religion. Pauli første Brev til Korinth. Danmarks Kirkehistorie fra Reformationen.

Dansk. Bertelsens oldnordiske Læsebog S. 1—13, 21—27. Folkeviserne gennemgaaede paa Grundlag af Olrik og Falbe-Hansens Indledning og Udv. I. Læst Brudstykker af Nials og Egil Skallagrimsens Saga for Klassen. Af større Værker er læst: Wessels Kærlighed uden Strømper, Blichers Æ Bindstow og Ak, hvor forandret samt Paludan Müllers Abels Død, Benedikt af Nursia og Kalanus; om disse Forfattere er der meddelt mundtlige Oplysninger. Stil hveranden Uge.

Svensk. Svenske Forfattere i Udv. ved Falbe-Hansen og Thyregod S. 1—30 og 119—138. Af og til er der læst noget Svensk højt for Klassen af Aug. Blanche, Strindberg o. a.

Engelsk (n). Brekke og Westerns Engelske Forfattere I S. 1—50, 102—116, 119—139. Conan Doyles Exploits of Gérard 1, 3, 4, 6. A. Hansens Stiløvelser, Stk. 1—40, mundtlig og delvis skriftlig. — Nogle Genfortællingsstile, væsentlig Oversættelsesstile. Jespersens Grammatik: Pronominer og Verber.

- (k og m). The Kipling Reader S. 1—19, 88—109, 144—164. Realklassens engelske Stiløvelser af Ad. Hansen (Bøgholm) Stk. 1—16.
- Tysk (n). Skouboes tyske Noveller. Ingerslev og Vibæks Deutschland I Side 18—41, 95—124, 161—206. Kapers Grammatik. Stil (Oversættelse og Genfortælling) dels paa Skolen, dels hjemme. Taleøvelser.
- Fransk (m og n). Jespersen og Stigaards Læsebog for Begyndere S. 1—105. Glahn Lect. var. II.
- Latin (k). Mikkelsens Læsebog Stk. 46—53. Cæsars Gallerkrig I, 1—29. II. III. Ciceros 1ste og 3dje katilinariske Tale. Ovids Pyramus og Thisbe. Grammatiken efter Langs Bog. Fra Nytaar er der hver anden Uge paa Skolen skrevet en Version efter læst Tekst.
- (n). Mikkelsens Læsebog S. 45—50. Cæsars Gallerkrig IV og V capp. 1—23. Formlæren genlæst efter Madvig.
- Græsk (k). Hudes Elementarbog I. De vigtigste Bøjningsmønstre af sammes Formlære. Xenofons Kyrupædi I, Kap. 2—4. V, ialt 72 Sider.
- Historie. I n. Af Møller og Busks Lærebog I Verdenshistorien indtil ca. 1500.
- Ottosens Lærebog i Nordens Historie indtil 1523.
- I k + m. Af Møller og Busks Lærebog I Verdenshistorien indtil ca. 1300.
- Ottosens Lærebog i Nordens Historie indtil 1375.
- Oldtidskundskab. Homers Odyssee 2, 6, 19, 20, 21, 22, 23, ialt 3071 Vers; Hovedværker af græsk Kunst fra o. 600 til Alexander med Benyt-

telse af Sechers Kunsthistorie, Luckenbacks Kunst und Geschichte I og andre Billeder.

Geografi og Naturhistorie (m). Ved Udflugter og Forsøg er først gennemgaaet vore almindeligste Sten- og Jordarter. Dernæst er der efter Vahls Geografi for Gymnasiets matematiske Linie læst Mineralogi, dynamisk Geologi og historisk Geologi samt Afsnittet om Atmosfæren. I Foraarstiden er der paa Grundlag af mikroskopiske Øvelser gennemgaaet Hovedtyper af lavere Dyr og Planter (Slimdyr, Infusionsdyr, Flagellater, forskellige Grønalger, Kiselalger, Gærsvampe, Skimmelsvampe, Bakterier). Nogle Timer er anvendt til Udflugter, navnlig vedrørende Egnens Plantevækst.

Naturkundskab (k og n). Af Heegaard, Vahl og Kroghs Bog I er læst Mineralogi, dynamisk Geologi og historisk Geologi.

Naturlære (m). Efter Barmwaters Lærebøger Varmelære, Elektricitet fra strømmende Elektricitet til og med Induktion. Noget Astronomi. Skoleøvelser: Udvidelse (Jærn, Glas, Messing, Vinaand, Kvægsølv), Varmefylde (Aluminium, Bly, Kvægsølv), Vandets Fordampningsvarme ved 100 °, Isens Smeltevarme, Smeltepunkt (Tin, Stearin, Voks), Lufttermometer, Spændingsfaldets Afhængighed af Strømstyrke, Længde og Tværsnit, Tangensboussoles Konstant, Elektromotorisk Kraft, Faradays Lov.

Kemi (m). Rasmussens Kemi for Gymnasiet I til Kulstofforbindelser med de dertil hørende Elevøvelser og skriftlige Arbejder.

M a t e m a t i k (m). C. Hansens Aritmetik undtagen Kap. 4 og 5. Sammes Trigonometri. Jul. Petersens Plangeometri Kap. 1—3. Hjemmeopgaver to Gange, Skoleopgaver een Gang om Ugen.

(k og n). Dr. phil. C. Hansens Lærebog i Aritmetik og Algebra for Gymnasiets sproglige Linier, Kapitel I, II, III. Sammes Lærebog i Plangeometri for Gymnasiets sproglige Linier, Kapitel I, II.

I I K l a s s e.

R e l i g i o n. De religiøse Grundtanker i Hedenskab, Jødedommen og Kristendommen er udviklede ved en historisk Fremstilling.

D a n s k. Den danske Litteraturs Historie efter Mortensens Bog fra Holbergs Tidsalder til Positivismens Tid med Forbigaaelse af Paludan-Müller og Søren Kierkegaard. Af større Værker: Erasmus Montanus og Jacob von Thyboe samt Kalundborgs Krønike. Desuden talrige Litteraturprøver efter Haandbogen.

Bertelsens oldnordiske Læsebog S. 1—21 og 38—47. Sammes Sproghistorie S. 1—21. Stil hver tredje Uge.

E n g e l s k (n). Brekke og Westerns Engelske Forfattere, I S. 88—101. Jespersens England and America Reader, 1. Udgave Stk. 3, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 37. Westerns Outlines of English Institutions, S. 5—23, 26—33, 39—42, 44—50 (nogle Afsnit forbigaaet). The Kipling Reader, S. 59—71, 110—124. Jerome, Three Men in a Boat

(Velhagen und Klasing). Laureata, Nr. 91, 95, 98, 101, 102, 107, 109, 110—115, 120, 127, 132, 136. Tennyson, *The Miller's Daughter*; *Ulysses*. Browning, *The Italian in England*. Kipling, *The five Nations*; *The English Flag*; *England's Answer*. Kipling, *Puck of Pooh's Hill*. A. Hansens Stiløvelser, Stk. 41—60 mundtlig. Stile, mest Oversættelser efter A. Hansens Stiløvelser. Jespersens Grammatik.

(k og m). Jespersens *England and America Reader*, 2. Udg. Side 3—30, 45—98. *The Kipling Reader* Side 20—58, 110—124, 138—143. Grammatik efter Jespersens Bog. Realklassens engelske Stiløvelser Stk. 26—59.

T y s k (n). Ingerslev og Vibæks *Deutschland II* S. 45—132. Zahns 4 *Erzählungen* S. 69—91. Wilbrandts *Der Mitschuldige*. Goethes *Iphigenia auf Tauris* og *Herrmann und Dorothea*. Taleøvelser efter Wilbrandts *Der Lotsenkommandeur*. Som Maanedslæsning Wilbrandts *Der Gast vom Abendstern* og *Am heiligen Damm*. Kapers Grammatik. 1 Stil paa Skolen og 1 Hjemmestil om Ugen, dels Genfortælling, dels Oversættelse efter Reinckes Øvelser for Gymnasiet II.

F r a n s k (k). Jespersen og Stigaards *Læsebog for Begyndere*. Glahn Lect. var. I og III. Ca. 50 Sider af *Mérimées Colomba*. Det vigtigste af Formlæren efter O. Nielsens Grammatik for Gymnasiet.

(m og n). Glahns Lect. var. II, I S. 1—42 samt III S. 1—27. *Mérimées Colomba* Kap. 1—14, del-

vis kursorisk. Det vigtigste af Formlæren efter O. Niensens kortfattede Grammatik.

Latin (k). Ciceros Tale for lex Manilia. Livius XXIII, 1—21, 24—30. Ovid i Blochs Udvalg Deucalion, Verdensaldrene, Lykierne. Horats Oder I 9, 22, 27, 32, 38, II 1, 3, 7, 10, 14, 16, III 8, 9, 11, 18. Grammatik efter Langs Bog. Hver Uge en Version efter Cæsars Gallerkrig.

(n). Cæsars Gallerkrig IV 22—ud, V 1—24 og 38—44. Ciceros Tale mod Verres IV 1—7, 30—32, 38—42, 50—71, 84—87. Gertzes Middelalderlig Latin S. 23—28, 33—41, 53—60 og 83—94. Formlæren repeteret efter Mikkelsen. Syntaks gennem Analyse.

Græsk (k). Herodot VII Kap. 1—18, 33—40, 100—104, 201—239, ialt 40 Sider. Odysseen XIX, XX, XXI. Formlæren genlæst. De olympiske Guder.

Historie. Møller og Busks Verdenshistorie fra 1500 til 1789. Blochs Lærebog i den nyeste Tid fra 1789 til 1815. Ottosens Nordens Historie fra 1523 til 1848.

Oldtidskundskab (m og n). Iliaden IX, XXII fra Vers 130, XXIII til Vers 260. Sofokles: Ajas, Kong Oidipus. Eitremis Cicero og hans Tid 1, 2, 5, 6. Ægæisk Kunst.

Geografi og Naturhistorie (m). Paa Grundlag af mikroskopiske Øvelser og med Benyttelse af Poulsens Lærebog i Botanik er gennemgaaet de vigtigste Vævformer hos Planter og Dyr. Ernæringsfysiologien efter Kroghs Lærebog. Efter

Vahls Geografi for Gymnasiets matematiske Linie Afsnittene om Havet, Klima- og Plantebælter og Menneskelivet indtil Industrikulturen. Samtidig hermed Genlæsning paa Kortet af Hovedpunkter af Mellemskolepensummet i Geografi. I Foraars-tiden Elevøvelser i Dyreanatomi og Mikroskopi.

Naturkundskab (k og n). Af Heegaard, Vahl, og Kroghs Bog I er læst Astronomi, Oversigt over Jordens Klima og Plantebælter og Typer af Erhvervskulturens Hovedformer. Af samme Bogs II Del er læst Ernæringsfysiologien. Genlæsning efter Kortet af Hovedpunkter af Mellemskolepen-summet i Geografi.

Naturlære (m). Efter Barmwaters Lærebøger Optik, Elektricitet og Magnetisme S. 1—32, 92—161. Skoleøvelser: Vinaands Udvidelse, Varmeledning i Kobber og Jærn, Vægtfylde (Zinkopløsninger), Magnets fri Magnetisme, magnetiske Moment, Jordmagnetismens vandrette Komposant, Maaling af høje Spændinger, Termoelektrisk Kraft, Elektromotorisk Kraft, Jaules Lov, Lindsers Brændvidder, Brydningskoefficient, Farvespredningsevne.

Kemi (m). Af Rasmussens Kemi for Gymnasiet I er læst Kulstofforbindelser og Metaller med dertil hørende Elevøvelser og skriftlige Opgaver samt enkelte simple Analyser.

Matematik (m). Efter Jul. Petersens og Dr. C. Hansens Bøger: Algebraen og Geometrien gjort færdige, analytisk Geometri I—IV, Differential- og Integralregning til Integration af Arealer.

Hjemmeopgaver 2 Gange ugentlig, Skoleopgaver af og til.

(k og n). Bonnesens Matematik for de sprogl. Gymn. Kapitlerne 11, 12, 13, 1 og 2 indtil § 14.

III Klasse.

Religion. Den kristelige Etik gennemgaaet i Grundtræk.

Dansk. Mortensens Litteraturhistorie fra Holberg. Oldnordisk og Sproghistorie efter Bertelsens Bøger. Jacobsen: Marie Grubbe; H. Bang: Ved Vejen; Ibsen: Samfundets Støtter. I Tilknytning til Litteraturhistorien er der læst mange mindre Litteraturprøver. En Del Prøver af svensk Litteratur. Genlæsning af det, som opgives til Eksamen. En Stil hver 4de Uge.

Engelsk (n). Finnemore, Social Life, II, S. 161—192, 205—224. Macaulay, Masterpieces, S. 52—70. Renwick, Gladstone, c. 80 Sider. Andersen, History of English Literature: Shakespeare, Milton, 19. Aarh. Western, English Institution, ca. 20 Sider.

Kursorisk efter Irving, Old Christmas og Hope, Dolly Dialogues.

Shakespeare, Merchant of Venice (3 Scener forbigaaet).

Digte af Wordsworth, Moore, Byron, Shelley, Keats, Elisabeth Barret-Browning, Dante Gabriel Rossetti, Christina Rossetti, Morris, Swinburne, Edgar Poe, Bret Harte, Walt Whitman (fra Selections from English Poetry og Laureate Poetry Books).

Jespersens Grammatik. Stile: Genfortællinger og Oversættelser, mest efter A. Hansens Stiløvelser. (k og m). Jespersens England & America Reader Stk. 37 og 39. Hugh Conways Called back fra S. 90 og ud. Ruskin: The Crown of Wild Olive: Work (S. 24—71).

Tysk (n). Ingerslev og Vibæks Deutschland II, Stk. 5, 6, 8, 10, 16, 21, 24, 29, 30. Goethes Hermann und Dorothea og flere Digte. Schillers Die Glocke. Mørikes Mozarts Reise nach Prag. Wolzogens Die Kinder der Excellenz (til Dels som Maanedslæsning). Stile af forskellig Art paa Skolen og hjemme.

Fransk. Glahns Lect. var. II—VI samt af I Charlotte Corday og Paillerons Le Monde ou l'on s'ennuie er læst dels statarisk, dels kursorisk; Mérimées Colomba Kap. XIII—XVII, c. 30 S. af Nyrops Lect. franç. II kursorisk. Det vigtigste af Grammatikken efter O. Niensens kortfattede Gram. (k) yderligere ca. 70 S. af Jungs Lærebog for højere Klasser.

Latin (k). Cæsars Gallerkrig V, 1—34. Ciceros Cato Kapp. 1—14, 19—23. Horats Oder I, 1, 3, 4, 6, 7, 8, 14, 19, 24, 26, 37, 38, II 1, 7, 20, III 30, IV 7. Satire I, 9 Breve I 2, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 19, 20. Eksamenspensummet genlæst. Grammatik efter Langs Bog. Litteraturhistorie efter Rafn. En Version ugentlig efter forskellige Forfattere. Ekstemporallæsning efter Gertzes udvalgte Stykker af middelalderlige Forfattere.

- (n). Ciceros Tale imod Verres IV 8—21, 42—49. Gertzes udvalgte Stykker af middelalderlige Forfattere S. 1—60. Grammatik efter Mikkelsens Bog. Genlæsning af det hele Eksamenspensum.
- Græsk (k). Odysseen XXI, XXII. Petersen og Hudes Græske Anthologi: Kallinos, Archilochos, Tyrtaios, Mimnermos, Solon 1, 2, 4, Xenofanes, Theognis, Anakreon 1, 2, 3, anakreontiske Digte 2, 4, 7, 8, 10, Rhodiernes Svalevis, Aristofanes: Skyerne. Platos Apologi. Genlæsning af Eksamenspensummet. Kunsthistorie, Litteraturhistorie, Gudelære og Grammatik.
- Historie. Blochs Lærebog i den nyeste Historie. Ottosens Nordens Historie fra 1766, Sverrigs fra 1772; Danmark 1830—48 som Speciale. Munchs Lærebog i Samfundskundskab (1912) S. 1—72 og 134—157.
- Oldtidskundskab (m og n). Gertzes Oversættelse af Platos Apologi, Kriton og Faidon. Genlæsning af Eksamenspensummet.
- Geografi og Naturhistorie (m). I Aarets første Halvdel er læst Muskel-, Nerve- og Sansesyndologi efter Kroghs Lærebog samt almindelig Naturhistorie efter V. Rasmussens Biologi. I Aarets sidste Halvdel Eksamensgenlæsning af Pensummet geologisk-geografiske Del.
- Naturkundskab (k og n). Heegaard, Vahl og Krogs Naturkundskab for Gymnasiets sproglige Linier I og II.
- Naturlære (m). Barnwaters Lærebøger, det manglende Pensum. Skoleøvelser: Vægtfylde

(Kvarts, Sand), Joules Lov, Termoelektrisk Kraft, Den fri Magnetisme i en Elektromagnets Jærnkærne for forskellige Strømstyrker og Jærnarter. Brydningskoefficienter. Stemmegaffels Svingningstal, Lydhastighed i Glas og Brint, Elektricitetskoefficienter bestemt ved Bøjning af Stænger, Haarrør, Pendul, Strækningssvingninger.

Kemi (m). Rasmussens Kemi for Gymnasiet II med tilhørende Elevøvelser og skriftlige Opgaver.

Matematik (m). C. Hansens Differential- og Integralregning § 15—20 og 26—36. Sammes Analytisk Plangeometri Kap. 4—6. Julius Petersens Stereometri. Hjemmeopgaver to Gange om Ugen.

(k + n). Bonnesens Matematik for de sproglige Gymnasier Kap. VIII, XII, XIII.

Sang og Instrumentalmusik.

Af Skolens Elever har ca. 160 deltaget i Sangundervisningen.

I Mellemskolen er med Benyttelse af Steensen og Frederiksen »Metodisk Sangbog« 2., 3. og 4. Del samt Sannes tostemmige Fædrelandssange (Syngeplan II) lært Fædrelands- og Folkesange, een og tostemmige, samt — yderst elementært — Noder og lette Træfleøvelser. Desuden er Skolens Morgensange og nogle Salmer indøvede. Lidt om de betydeligste danske Komponister er Tid efter anden meddelt Eleverne.

I I G er repeteret de i Mellemskolen lærte Fædrelands- og Folkesange samt indøvet nogle to- og trestemmige Sange.

I II og IIIG er væsentlig sunget tre- og firstemmige Sange samt lejlighedsvis meddelt lidt om mere bekendte udenlandske Komponister, illustreret ved Klaveret.

Af alle Syngeklasser er i Aarets Løb indøvet 8 firstemmige Sange for blandet Kor samt Konfirmationskantaten og Translokationssangene.

I Instrumentalmusik har 12 Alumner faaet Undervisning, hver 2 halve Timer ugentlig, deraf 4 i Violin, 8 i Klaver. Omtrent een Gang hver Uge i Vinterhalvaaret har flere af disse samt andre spillende Elever og tre af Skolens Lærere deltaget i Sammenspil under Musiklærerens Vejledning. Disse Sammenspiløvelser afsluttedes med en Musikaften d. 27. April.

Gymnastik, Svømning og Boldspil.

Timerne anvendtes til almindelig Gymnastik, Dans, Kricket, Fodbold, Tennis og Svømning. De befalede Opvisninger fandt Sted.

Skolebiblioteket.

Bibliotekaren er Overlærer Gad. Valgte Medlemmer af Bogudvalget for 1913—14 er Adjunkterne Holten, Ussing og Simonsen. Seddelkatalogen er forøget med 122 Numre. Tallet af Sedler udgør nu 26,807.

Udarbejdelsen af et nyt alfabetisk Seddelkatalog er fortsat.

Elevbiblioteket

er forøget med 10 ny Bøger. Adjunkt Rosen og Alumne Mathiesen har bestyret Samlingen.

Musæet.

Valgt Medlem af Musæumsraadet er Adjunkt Rosen.

Den fysiske Samling bestyres af Overlærer Matthiessen. I Aarets Løb er anskaffet: En lille Elektromagnet, et Par Clarks Elementer, en ældre Dubosq-Lampe er omlavet og indrettet til Projektionsapparat til vandret og lodret Projektion, med optisk Bænk og Tilbehør.

Med de øvrige Samlinger fører Overlærer Zoffmann Tilsyn. Den naturhistoriske Samling er forøget med: Daakalv (Livø), Grisens Udvikling, 2 abnorme Raadyrfødder, Gave af Elev Suhr, Tengmalnes Ugle (Helsingø), Duehøg (Helsingø), Hærfugl (Helsingø), Storkjove (Island), Snegaas (Grønland), Pragt-Edderfugl (Grønland), 2 Jagtfalke (Grønland), disse 4 en Gave af Kolonibestyrer Thron. Dununger af: Vibe (Saltholm), Brushane (Saltholm), grønbenet Rørhøne (Ramløse), Lappedykker (Esrom).

Fire Dununger af Sandløber fra Nord-Grønland og en Samling Sommerfugle fra Nord-Grønland, alle hjembragte af Danmarksekspeditionen 1908, Gave af Generalkonsul Glückstadt. En Samling Sommerfugle fra Himmalaya, Gave af samme. Vinsnegl med Æg (Sorø). Regnormens Udvikling. Sømus (Gave fra Aage Waarst). Lerskifer fra Neksøsandstenen og Svøvlkiskonkretion (Gave fra Grandjean).

Den historiske Samling er forøget med: En Samling Vaaben og Redskaber (25 Stykker) fra Kongostaten, Gave af fhv. Elev Chr. Winther.

Forskellige Meddelelser.

Professor M. Nyrops Brøndhus, som er rejst over den gamle Klosterbrønd, »Fraterbrønden«, af Soransk Samfund ved frivillige Bidrag fra Medlemmerne, blev d. 30. Juni 1912 givet til Skolen. Efter en Tale af Professor Vilhelm Andersen overgav Samfundets Formand, Direktør Hauberg, Brønden til Rektor, som paa Skolens Vegne takkede for den smukke og store Gave og lovede, at den skulde blive holdt i Ære og Hævd.

Den 15. Juli 1912 døde Ole Rasmussen (»Gamle Ole«) efter med sjælden Troskab at have tjent Skolen i $54\frac{3}{4}$ Aar, først som Førsteljener, derefter siden 1900 som Museumsbetjent.

Afgangs- og Aarsprøverne.

Skema over de forskellige skriftlige og mundtlige Prøver meddeles ved Opslag paa Stengangen. De mundtlige Prøver er offentlige.

Lørdag den 5. Juli Kl. 2 er der Dimission og Klasseomflytning paa Festsalen.

Optagelsesprøven afholdes Mandag den 7. Juli Kl. 8.

Det ny Skoleaar begynder Tirsdag den 19. August Kl. 8.

Sorø Skole og Opdragelsesanstalt, den 5. Juni 1913.

H. Raaschou-Nielsen.

1913